

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDEKEN:

Egy évre 30 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hasábos poszt sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 15 fillér.

Nyitár sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszani egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherczeg-ut 23. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Csütörtök, április 24.

Mai számunk főbb közleményei:

Vesérelkek: A viszontagságok hidja.
A képviselőház ülése.
Egy éhes vármegye.
As Andrássy-assoher botránja.
A vashid bonyodalmai.
Zubevits — redivivus.
Uj hivatalos órák a városnál.
Öngyilkosság a színen.
A Szele-csöd egy éve.
Május elsője Aradon.
Percia Lajos herceg meghalt.
A semgier nábob végrendelete.
Tárca: A hangok. Irta: Ujlaki Antal.
Regény-Carnok: A fehér hattyú. Irta: Caullé Mendés.

A viszontagságok hidja.

Arad, április 23.

Félve szólamlunk meg tekintetes Közvélemény, mikor az aradi vashidról beszélünk beszélni, mert úgy érezzük, hogy ezzel a lokális tengeri kigyóval nyakig van már az ujságolvasó publikum. Ami a nagypolitikában Finnország pacifikálása, az albán lázadók féken tartása, és a keleti kérdés megoldása: az a tri szűkre szabott helyi politikánkban a vashid ügye.

Százsor megvitattuk, százsor megvitattuk, de azért újra, meg újra foglalkozunk vele.

A városházán ma valami ad hoc bizottság, nevezzük hidbizottságnak, hosszabb pihenés után megint tárgyalás alá vette a vashid viszontagságos sorsát. Al-

kalmat erre az a körülmény adott, hogy a várba vezető rozoga fahid nagyarányú és költséges javításokra szorul az idén, ami arra indította a pénzügyminisztériumot, hogy a hidnak vasból való teljes újraépítésével foglalkozzék. A mostani fahidat ugyanis annyira megviselte az idő foga, hogy történjenek bár nagyobb szabású javítások ezuttal, a hid két-három év múlva, minden körülmények között használhatatlenné válnék. Fölmerült most már Aradra nézve az a kérdés, hogy a város érdeke a Maros melyik pontjára kívánja az építendő új hidat, s hogy ez érdekeit miképpen érvényesítse a város?

Ezt a kérdést vette tárgyalás alá a mai bizottság.

A tárgyalás eredménye pedig az lett, hogy a város érdekei ez idő szerint nem kívánják a hid helyének megváltoztatását, amihez képest a bizottság azt a javaslatot terjeszti a közgyűlés elé, hogy vegye le napirendről a hidépítés kérdését.

Nos, ehhez a határozathoz egy-két megjegyzést kívánunk fűzni.

Mindenekelőtt tagadásba vesszük azt a kategorikus kijelentést, hogy a város érdekei a hid helyének megváltoztatását nem kívánják. Évek hosszú során át megirt és elszónokolt keserveket kellene újra elmondanunk, ha megismételni akarnók a temérdek érvet, mely az új vashidnak a Halász-utca és Ujarad főutcájának tengelyében való építését, Arad érdekében, támogatja.

Ezeknek fejtegetésébe tehát nem bocsátkozunk.

Hanem igenis, szükségesnek tartjuk a kérdésnek napirendről való levétele előtt hangoztatni, hogy egy kis gondolkodás és utánjárás után lehetne módot találni az Ujarad irányában építendő vashid létesítésére anélkül, hogy a város kockázatokba menne bele, vagy jelentékenyebb áldozatok válnának szükségessé.

Köztudomású, és a pénzügyminisztérium érzi legjobban, hogy a mostani fahid ócska bordái annyi reperációra szorulnak, mikép a vámszedési jogért járó bérösszeg alig elegendő a hid fentartására. Ebből még akkor se tud hasznot kimutatni az állam, ha hozzászámítja a révátkeles jövedelmét.

Ami tehát hasznot nem, csak terhet ró a kincstárra, azt, akármilyen rossz gazda legyen is, vagyonnak nem tekintheti a pénzügyi kormány.

Arad városának tehát nem kerülne többé, csak egy kis alapos utánjárásba és megvagyunk győződve, hogy a kormány, méltányolva az ügyhöz fűződő közérdeket, a vashid felépítésének kötelezettsége ellenében odaajándékozna Arad városának a rá nézve ugyanis értéktelen vámszedési jogot.

Akkor pedig könnyű dolga lenne a városnak.

Özönével jön majd a vállalkozó, aki a városnak minden hozzájárulása nélkül is, szívesen felépíti a várba és Ujaradra vezető két vashidat, ha ellenértékül lekötí

TÁRCA

A hangok.

Irta: Ujlaki Antal.

Sok nagy leány lakik a kaszárnyaszerű háromemeletes épületben, sok eladó leány. Azért olyan érdekes az ócska, kopott ház. Különösen nyári alkonyatkor, mikor kinyílnak az ablakok, mintha illattal, sóhajással telnek meg a levegő. És a vén, rozoga bérház egyik-másik szárnyából ilyenkor zongora-szó hallatszik. A többé-kevésbé dohos, szerényes lakások avult hangszereire régen elkopott dallamok, mintha az esőtől ázott szürke falakon zűrődnének át. Míg az első emeleten valami szonátát, vagy Mozart-darabot játszanak, addig a másodikon olasz mesterek gyöngéd dallamai áradoznak, míg a harmadik emeleten a legvegyesebb hangzavar, magyar nóta, bécsi keringő, a sarokban pedig egy fekeruhás tanítónő kisasszony már naponapok óta, estéről-estére valami lassu menetű gyászindulóval igyekszik feketébe borítani a hangulatot.

El-elnéztem a nedves falakat, melyek ki tudja mennyi idő óta állják a hangzavart, mely naponkint kiárad a háromemeletes hosszú bérház lakásából. Ha most ehhez hozzáadom a hegedűszót, mely a földszinti butorozott szobából hallatszik és az érzélgős nótákat, melyek a viceházmester rekedt harmonikájából törnek fel, érdekes jelenségnek kezdem tartani,

hogy a házmesterek még mindig nem sükkentültek meg. Igaz, hogy ki-kitör a keserűség a bozontos fejű öreg házmesterből s olykor ökölrel fenyegetődzik az emelet felé.

— Még az kellett, hogy most meg énekeljenek.

— Kik énekelnek?

Megismertem a zagyva műsor szereplőivel. Például énekelnek a varroleányok a harmadik emeleten, két páratlanul karcsu kisasszony a másodikon, utóbbiak valamikor Blahánét volnának hajlandók pótolni. Szemben velök az Adám-csutkás szabó legények, a műhelyek hagyományos tenoristái.

Hát még este felé, mikor a butorozott szobákban dalra gyujtanak a diákok, rendszeren a Marseillaise, Kossuth-nóta járja, mire az első emelet kacér szobaleányai a tőlük telhető leg-hamisabb hangon dalolnak vissza. Leginkább a Körösi leány és a Császár-körte nem vadalma járja. Ha faluról új cseléd kerül, rendszeren hoz valami új nótát, amit a szolgálók a nehéz fejükkel nem tudnak eltanulni, de e helyett az új cseléd tanulja el tőlük miniharmadik a „Hallod-e te körösi leány“-t és „Császár körte nem vadalmát“-t. A konyhák világában ezek az örök szép nóták, amelyek elkophatatlanul beleszövedtek a baka-tündérek szívébe.

A házmester egyre forradalmibb érzelmekkel járt a zajban és átkozta a pillanatot, a mikor e világra született.

— A csordás boldogabb, mert a tehének egyféle hangon bögnék és azt megszokhatja

az ember, de ezt az örült zsvajt sohasem lehet megszokni.

Abban igaza lehet, hogy nincs az egész rengeteg épületben egyetlen kellemes hang, egy igazi muzikus-tehetség sem, mégis megragad mindenkor ez a furcsaság, amelyben egy sereg polgári család művészi élete fejeződik ki. Valamelyik emeleti folyosón a vasrácsra kötődő köve annyiszor el elhallgat a hangzavart. A zagyva hangok olykor egy-egy dallammá olvadnak a szívében, egy sajtóságon érdekes, izgató dallá, melynek oly sokszor keresem az értelmét.

Vannak hallgatag emberei is a háznak, akik gyakran szaladnak át a szomszéd vendéglőbe egy kis italra. Aki nem muzikál, nem nótázik, szabadidejében egyéb módon keresi az istápot telkének. Falun kertben foglalatoskodnának. Szédnek a hernyókat, öntözgetnék a virágokat. De mit csinálnak a falak között, ha nem isznak, vagy kártyáznak, szereznek valami olcsó hangszert, melylyel aztán elmulatgatnak estéről-estére.

Reggeltől estig egy hajlott öreg ur járja a lakásokat: a zene tanár. Tisztes fehér haju ember ez, de nagyon ravasz. Ő fedezi fel minden egyes lakásban a talentumokat. Kideríti minden gyerekről, — hogy mire van tehetsége.

Némelyik nagyravagyóbb családot éveken át hitegeti, hogy leányuk torkában kincs rejlik, melyet csak ki kell aknázni. Rendszeren

neki néhány évtizedre a város a vámszedés jogát. E hidak aztán idővel a város tulajdonába mennének át.

Igaz ugyan, hogy mi aradiak nem vagyunk a kormányoknak és a sorsnak olyan elkényeztetett gyermekei, mint amilyenek, teszem fel, a nagyváradiak és a temesváriak, de hát uramisten, annyi hirlap és parlamenti dicsszónoklat hirdeti mostanában az új korszakot Magyarországon, hogy nem vágódnánk hanyatt a bámulattól, ha az új aera azzal pipálná le a régit, hogy felénk fordítva megváltó tekintetét, dobna végre egy kis alamizsnajóindulatot Aradnak is.

A jövő havi közgyűlésnek, mely elé ez az ügy kerül, azt javasoljuk tehát, hogy ne vegye le napirendről a vashid ügyét, hanem ha már dűlőre vinni nem tudja: a kormányok elé tárható állandó szemrehányásul, Arad méltatlan mellőztetésének maradandó jeléül, tartsa felszínen a mi agyonbizottságzott, de soha meg nem oldott örök problémánkat.

* *

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 23.

Az igazságügyi tárca költségvetését Rohonyi Gyula vezette be röviden, utána szűzbeszéd következett: a Bakonyi Samu debreceni képviselővé, akit jeles embernek tartanak és kétségkívül jeles, képzett jogásznak mutatkozott be, a kivel mindenestre nyert a függetlenségi párt. Neumann Armin volt a következő szónok. Érdekes beszédét a jogászok nagy figyelemmel hallgatták.

A folyosón a négy megüresedett választókerületről és jelöltjeiről, meg az új kereskedelmi miniszterről beszéltek. A legsűrűbben ma Batthyány Lajos nevét emlegették kereskedelmi miniszternek és Vöröss Lászlót államtitkárnak.

Részletes tudósításunk itt következik:

Elnök: Apponyi Albert gróf.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Plósz Sándor, Fehérváry Géza báró és Cseh Ervía miniszterek.

A jegyzőkönyv hitelesítése után

Elnök több ismert kuriai átiratot mutatott be.

A Ház az indemnitást harmadik olvasásban elfogadja.

Következik

Az igazságügyi költségvetés

általános tárgyalása.

Rohonyi Gyula előadó indokolja a költségvetést, és azt elfogadásra ajánlja.

Bakonyi Samu az igazságügyi politikával akar foglalkozni. De ki akar terjeszkednie azon sérelmekre, melyeket e téren Ausztria nekünk okoz. Elismeri, hogy a miniszter munkaprogramja nagy és méltó egy öntudatos miniszterhez, az igazságügyi politika vezetőjéhez. Igaz ugyan, hogy a költségvetés szerint a külső helyzet javult, de kifogásolja azt, hogy az igazságszolgáltatás jövedelmei nem az igazságügyi költségvetésben, de a pénzügyminiszteriumban számoltatnak el. Így azután arról panaszkodik az előadó ur, hogy jelen helyzetben nem javíthatunk a bírói kar anyagi helyzetén. Magyarországon csak a militarizmusnak áldoznak mindent, de az állami élet legfontosabb tényezőit elhanyagolják.

Nessi Pál: Ugy van, a militarizmus az a moloch, amely mindent felemész.

Bakonyi Samu a "ijnokok számának apasztásáról" szól, melyet nagy lelketlenségnek nevez, mert számos családos ember vesztette el ezáltal kenyerét. (Élénk helyeslés a szélbalon.) A polgári perrendtartás egyes sérelmes intézkedéseit hozza fel. Az új perrendtartás megtartja a kereskedelmi könyvek bizonyító erejét és nincs elég bátorsága a miniszternek a magyar nemzeti eszme védelmére kelni az által, hogy csak magyar nyelven vezetett könyveket lát el bizonyító erővel. Az ügyvédség függetlensége és önkormányzata mellett érvel. Az ügyvédi kamarák számának tizenegyre való leszállítását ajánlja a miniszter figyelmébe. Az ügyvédség színvonalát emelni kell, ezért az elméleti kiképzés erősítését sürgeti. Az ügyvédi és bírói kiképzés egységesítését szükségesnek tartja, és kívánja, hogy bírói állásra csak az legyen alkalmazható, aki hosszabb időt töltött ügyvédi pályán. A végrehajtási eljárás egyszerűsítését feltétlenül helyesnek tartja. A végrehaj-

tói kar államosítását szükségesnek tartará, valamint azt, hogy a végrehajtási eljárás az ügyvédség keretéből kivétesse. A végrehajtok ugyanis semmi állami fizetést nem kapnak, ami tág teret nyújt a visszaéléseknek. A csődtörvény revízióját sürgeti. A csődtömeggondnokság az ügyvédi kar önállóságával nem fér össze, mert azt protekciós emberek kapják meg — rendszeren viszontszolgáltatás fejében. A tőzsdebiróság eljárásának reformját és hatáskörének megszorítását szükségesnek tartja. Ez az intézmény nem felel meg eredeti céljának. Azon jogügyletekre kellene szorítani hatáskörét, melyeket a tőzsdetagok egymásközt köntek. A büntető-jogunkat is reformálni kellene, a feltételes elítélést okvetlenül be kell hozni. A halálbüntetés eltörlése mellett foglal pártja nevében állást. (Élénk helyeslés a szélsőbaloldalon.) Ez nem felel meg a mai modern jogelvezet követelményeinek, sem a humanizmusnak. A közigazgatási kihágások tulnyomó voltát hozza fel, melyre nézve az intézkedések éppen nem megfelelők. A kifejlett gyakorlat hiányának tekinteti, hogy a kötelező jogorvoslat nincs behozva.

A kuriai bíraskodásról szól, melynél a jogegység, melyről az előadó szólt, fel nem található, mert egyik tanács így ítél, a másik úgy. A segédtelekkönyvvezetői állást beszüntetendők tartja, ezeket telekkönyvvezetőkké kellene kinevezni. A magánjogban helytelennek tartja a hitbizományok intézményének fenntartását, mert azok az ország gazdasági érdekeivel ellentétben állanak. Horváth Boldizsár példájára hívja fel a miniszter figyelmét, aki a jogreform alapjául a 48-as alapot tekintette és ma mit látunk? A törvénykönyv szelleme merőben ellentétes a 48-as alappal, és abszolutisztikus szellem vonul rajta végig.

Pichler Győző: Ezt Plósz tudja legjobban!

Bakonyi Samu: Ezen abszolutisztikus szellem nyilatkozik meg a katonai bíraskodás kérdésében. Ez a függetlenségi párt álláspontja szerint teljesen helytelen, mert az állampolgárok közt a büntetőigazságszolgáltatásban különféle kategóriákat felállítani nem szabad. A többség közjogi álláspontján nem alálja lehetségesnek az ország javára szolgáló jogegységesítést, azért a költségvetést nem fogadja el. (Élénk helyeslés és éljenzés a szélbalon.)

Neumann Armin a törvénytudó feladatáról beszél, akinek azt az anyagot kell feldolgozni, mely a kor felfogásában gyökeresedik és a kor kívánalmához és szükségleteihez kell alkalmaz-

6 vállalkozik erre a munkára és egy-egy tanítványt ily módon biztosít néhány esztendőre.

Mióta az öreg bácsi neveli a nagy ház zene-bohócait, tényleg keveset unatkoznak a családok. Az apák kevesebb kincstári dohányt fogyasztanak, csak teljek a zene-órákra. És kevesebbet iszogatnak szőlóban és társaságokban. Ugyiszólván a zongora körül él az egész család.

— Hallja a fergeteges hangokat? — figyelmeztet a házmester.

— A második emeletről?

— Onnan, a második emeletről. Kezemet tölcser alakban emeltem a fülemhez és hallgatóztam.

Liszt rapszódiját játszották.

A házmester savanyu képet vágott.

— Ott most foglalnak az első szobában: a második szobában pedig a vőlegényjelöltek és kisasszonyok... Az egyik kisasszony azért játsza azt a fergeteges nótát, hogy a vőlegényjelöltek egy hangot se halljanak aboól, ami a másik szobában történik.

Cinikusan beszélte a házmester ezt a drámát, melyet az élet scenirozott.

Fényes tavaszi nap volt. Itt-ott alakok jelentek meg a folyosón. A varrógép halvány arcu kis robotosai kijöttek a folyosóra, hogy lásák a tavaszt. Ha csak pillanatra láthatják az égboltozatnak egy kis kék darabját, ha érezhetik a tavasz lágy fuvalmát és derítő világosságát, mintha felrisszülne halvány arcuk. Pedig ez olyan kevés, olyan kicsinyesség a pazar, szép tavaszból. Ha az udvaron valami fa, valami bokrocska, vagy kis virág volna, ami hirt adna a természet ébredéséről. Amerre csak a szem

tekint, mindenütt csupa kő, csupa falak; égből leözlő tavaszi napsugár, beolvad a levegőbe, rózsaszínűre festi őket: úgy kell lenni, hogy ma bizonyosan boldog a boldogtalan is, csak ott a második emelet egyik lakásában. Az egyik ablakból lehet hallani Liszt hatalmas rapszódijának fergeteges hangjait, a másik ablakból pedig egy mély basszus férfi hangot, a szenvedő háziasszonyét.

Minél hangosabban szól a zongora, az irnoknak annál hangosabban diktálja a végrehajtó az egyes tárgyakat.

— Egy díofa almárium 15 frt értékben.

A háziasszony összecsapja a kezét.

— Istenem, a drága faragványu almárium 160 frtba került.

— Egy váza...

— Bécsből való.

— Annál rosszabb. Akkor nem ér többet 50 krajcárnál.

Bent a másik szobában nyulánk leány ül a zongoránál. Hőfehér ujjai végi...végig futnak az elefántcsont billentyűkön.

A gavallér sürgeti, hogy játszék valami edese, Mozartól. És a leány elfelejti, hogy rapszodiát kellene játszania, nehogy a végrehajtó szaváool egy hangot is hallhassanak. És megszólaltatja Mozart álmokba ringató mellódíait, melyek édesen, lágyan hatnak s mintha a léleknek szárnyai nőnének, melyek elröpülnek erről a földről, hol annyi virág nyilik és annyi végrehajtó jár-kél.

Most egy kicsit mindjárt sentimentálissá válik a jelenet. Recsegő hangon pattan föl a végrehajtó:

— Még zongora mellett sem foglaltam.

A másik szobában a két szőke leány összszerezzen egymás közelében; a nagyobb leány pedig, aki zongoránál ül, a szeméhez kap, mert kihullott egy köny.

— A két vendég-gavallér néma tekintete azt látszik egymásnak kifejezni, hogy ime mély szívü isteni leány.

És e pillanatban kívülről izgatott kéz nyitja ki az ajtót s a nyíláson a háziasszony dugja be a fejét:

— Csak zongorázn, zongorázn...

Mikor a végrehajtó elvonult, mind a két kezével fogta a fejét és azt mormogta:

— Ordögös ház.

Csakugyan ordögös ház, melynek falai között folyton hangok hullámanak, hangok, amelyeknek az a hivatásuk, hogy elriasszák a gondokat és kiragadjanak a tépelődésekből. A csend talán kinozná e ház küzdő embereit, míg a zaj mámorba ringatja őket. Hiszen Madách is azt mondja:

„A mámor, az édes mámor.

Mint horpadt sirokat a nap:

Létünket megaranoyozta.“

Mondják, a karácsony estén mégis csend uralkodik a rengeteg épületben. Sűrűen hull a hó, de annak nincs nesze és a máskor zajos ház ilyenkor olyan vigasztalanul rideg, mint egy óriási kriptá. Mult karácsony estéje még nem volt egészen csendes. Gyereksírás hallatszott innen is, onnan is. A legifjabb emberek jeleztek, hogy ők is részt akarnak venni a nagyok koncertjében. Egyelőre csak a sírásukkal.

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.

kodnia. Szól az új polgári perrendtartásról, a melyben ez elvek bennfoglaltaknak. Csodálkozik, hogy ilyen hatalmas intézménnyel szemben a nemzet oly közönyösséggel viselkedik, pedig ezen jogi alkotás bennünket mindnyájunkat közelről érdekel. A bajnak forrása elsősorban saját magunkban keresendő. Nincs parlament, mely a közvéleményt annyira irányítaná, mint a magyar. És ezen parlamentben egy választási mozgalom nagyobb érdeklődést kelt, mint ezen fontos jogi alkotás. Azért tartja szükségesnek a polgári perrendtartásról itt az igazságügyi költségvetés alatt szólni. Mindenekelőtt fejtegeti, hogy a szóbeliség a perrendtartásban önmagában fenn nem állhat. Ez az anyagi igazság kifejezését a közvetlen benyomástól teszi függővé. Azonban az írásbeliség is szükséges és nélkülözhetetlen, azért a két között a középutat kell létesíteni és éppen az az új perrendtartásnak egyik nagy előnye, hogy a középutat választja a szóbeliség és írásbeliség között.

A bíróság és ügyvédség közötti viszonyról szól, mely nálunk idegenkedésben, sőt ellenségeskedésben nyilvánul. Ennek oka az, hogy az ügyvédi és bírói kiképzés nem egységes. Azért szükségesnek tartja azt, hogy az ügyvédek közül kerüljenek ki a bírák. Utal Francia-, Angolország példájára, hol éppen ezen körülmény emelte fel a bíróság és ügyvédség színvonalát. Az új polgári perrendtartás az ügyvédek önállóságát is célozza. Azért legyen áthatva az ügyvédi kar, legyen áthatva ezen reform fontosságától és szolgálja azt a nemes célt, melyet neki állása előír. Az ügyvédi kar színvonalát bizonyonyal emelni fogja az új perrendtartásban felvett szóbeliség, nyilvánosság, melynek következtében az ügyvédi kar tagjai nagyobb tehetségesebb elemek lesznek. Az ügyvédség sokáig küzdött a szóbeliségért és azon tudatban van, hogy itt is megfogja helyét állani. A mai ügyvédség rossz helyzetének okát abban találja, hogy a központi túlszűfolttség miatt a kellő kiképzetés nem lehetséges, azért a túlszűfolttség megszüntetésére levezető catornát kellene létesíteni; a kamarákat szélesebb alapokra kell fektetnünk és az ügyvédség tisztességes existenciáját semmiféle törvényes intézkedéssel gátolni nem szabad.

A numerus klauzusról szólva, azt helyesnek nem tartja. A szabad verseny ellen gazdasági téren is alig történnek intézkedések, miért tennék ezt tehát itt, hol legkevésbé van rá szükség. A katonai bíróságokat reformálni kellene, mert a mai büntető katonai bíróság nem felel meg azon jogelvénynek, hogy a katonai fegyverben levő polgár, nem pedig zsoldos, reá tehát csak szolgálati ügyben alkalmazható a katonai büntetőbírói ítélete. A hadseregnek nemzeti szellemben való kiképzése lesz ennek az eredménye, a mely szükséges.

Messi Pál: Önálló nemzeti hadsereg.

Neumann Armin: Az igazságügyminiszter nagy tudása előtt meghajtja az elismerés lobogóját és a költségvetést elfogadja. (Éljen és taps)

Elnök szünetet ad.

Simonyi-Semadam Sándor a nemzeti szellemet nem látja a magyar jog-fejlődésben; az úgyszólván az osztrák jog szerint fejlődött. A földmivelők érdekeinek védelmére minden ősszel és télen a községekben bírói széklet kellene tartani. A közjegyzők szigorítását sürgeti. A költségvetést nem fogadja el.

A vitát holnap folytatják.

TÁVIRATOK.

Krüger visszatér Afrikába.

Hága, ápr. 23. Itteni lapok értesülése szerint Krüger a béketárgyalások befejezése után visszatér Délafrikába.

Miniszterválság Oroszországban.

Berlin, április 23. A reggeli lapok jelentése szerint Vannovszkij orosz közoktatásügyi minisztert a cár szombatán fölmentette állásától. Miklós cár Pobjedonoszev tanácsára állítólag nem akarta aláírni a középiskolák reformjáról szóló tervezetet, mire Vannovszkij beadta lemondását.

Egy éhező vármegye.

(Inség a székelyföldön.)

Arad, április 23.

A székelyföldről megdöbbentően szomorú hír érkezik. Akik Erdélyben erős védői a magyarságnak: a mi székely véreink rettenetes éhínséget szenvednek.

Az inség nem új keletű dolog a székelyek közt. Így van ez már régen, évek hosszú sora óta. És az a munkás, becsületes nép, melynek a pusztulását régóta tétlen közönyvel nézi a magyar kormány is, a magyar társadalom is, valami csodálatraméltó türelemmel és megadással viselte mindaddig kínos sorsát.

— De most már aztán nem bírja tovább.

Egyes vidékeken az éhínség is szedi már áldozatait. Csik vármegyében a legnagyobb a nyomoruság. Nincs munka és nincsen kenyér. S vannak egyes székely községek, ahol nagyon gyakori dolog, hogy az iskolában hirtelen csak megtáncorodik, elszédül valamely székely gyerek, elsápad, — ami azt jelenti, hogy még a rendesnél is fehérebb lesz az arca — aztán egyszerre csak elalél és összeroskad. Egyik-másik községben már annyira megszokták a tanítók az ilyesféle ijesztő jeleneteket, hogy már meg se kérdik a gyerektől, mikor fölloccsolják, eszméletre térítik, hogy:

— Mi bajod fiam?

Tudják, hogy mi a baj. A gyerek éhes, nem evett huszonnégy órája, talán már régebben sem és mert ifjú szervezete nem bírja tovább az éhség gyötrelmeit, ájulás vesz erőt rajta.

— Es ez, fájdalom, nem ritka dolog! — mondta tegnap a képviselőház folyosóján egy erdélyrészi képviselő. — Csaknem nap-nap után fordul elő az is, hogy az utcán hanyatlik össze valamelyik ember, áldozataként az éhségnek.

Csikvármegye alispánjának csaknem valamennyi jelentésében benne van már jó idő óta, hogy a megye népe inségben szenved és valamennyi jelentés hangsúlyozza, hogy azok az eszközök, melyekkel a vármegye rendelkezik, elégtelenek a megdöbbentően nagy nyomoruság enyhítésére. Amit a vármegye adhat, nem több egy csöpp víznél a tengerbe.

Háromszék megyében is sokat szenved a nép a nyomor miatt. Pedig ennek a lakossága tanultabb, a föld is alkalmasabb a megművelésre, mint Csikvármegyében. Hanem azért Háromszékben is olyan szörnyűségek a viszonyok, főleg Hilib táján, hogy az iskolaköteles gyermekeket tömegesen kell felmenteni a tanulás alól *hiúlység* címén. A nyomor tette tönkret a szerencsétlenek szervezetét, a nyomor pusztít el egész generációkat.

Egész falvak éheznek Csikvármegyében. És a vármegyei hatóság fölterjesztésére a kormány adott némi módot rá, hogy az inségesek közt ingyen burgonyát és árpát lehessen kiosztani. Csakhogy ez a segítség kissé későn érkezett már, mert szemben az elviselhetetlenül nagy nyomorral, az emberek úgy tettek, hogy csapatostul vándoroltak ki Romániába és Szerbiába munkát, kenyeret keresni. Különösen áll ez Háromszékre nézve, mely az ország határához közelebb esik, mint Csik. A hatóság minden ébersége hiábavaló. A nyomorgók mindig találhatnak rá módot, hogy az éberséget kijátszva, átszökhessenek a határon. Persze nincs utlevélük. De a kinek van, azokat meg különösen nem lehet maradásra bírni. A marasztaló, biztató szóra csak azt mondogatják:

— Hiszen sir a lelkünk, hogy el kell

hagynunk ezt a földet! De mikor idehaza éhen kell meghalnunk.

Háromszék vármegyében tán azért is találják a hatóságok kisebbnek az inséget, mert a ki csak tehetett, külföldre menekült a kol-dusélet elől, míg a csikiek vármegyéjük földrajzi fekvésénél fogva is inkább vannak maradásra készletve.

Ingyen burgonyával, ingyen árpával csak pillanatnyilag lehet a szűkölködőkön segíteni. Intenzív segélyakcióra van itt szükség. Az a kongresszus, melyet a székelység megmentése érdekében a múltkoriban tartottak meg, sok üdvös dologra nézve tett kezdeményező lépéseket, csak attól kell tartani, hogy mire azok a hasznos tervek megvalósulnak, az inségesek nagy része vagy elpusztul, vagy szintén vándorbotot fog a kezébe.

Néhány erdélyi képviselő a közelmúlt időben Horánszky Nándor kereskedelmi miniszterrel folytatott beható megbeszélést a székelyek érdekében megindítandó segélyakció tárgyában. Előterjesztést tettek a miniszternek a gyergyóvidéki vasut kiépítésére nézve, a mi hosszú időre biztosított volna megélhetést a népnek. A miniszter jóakaratu figyelemmel hallgatta meg az előterjesztést és tudatában lévén annak, hogy nemzeti szempontokból mily imminenter nagyfontosságú dolog a székelység megmentése, ígéretet tett, hogy tőle telhetőleg mindent el fog követni arra, hogy annak a vasutnak a megépítése mihamarább megtörténhessen. Korai halála, sajnos, meggátolta Horánszky Nándort szándékának keresztülvitelében. De a ki elfoglalja helyét, hihetőleg nem kevésbé fogja köteletségének ismerni, hogy a székely nép rettenetes nyomorának enyhítésére megtegye a magáét.

Az Andrássy-szobor botránya.

(Vádat Zala György szobrász ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 23.

Súlyos vádat emel egy budapesti ércöntő volt igazgatója Zala György szobrász ellen. A mint a P. H. berlini tudósítás alapján jelenti, a budapesti Beschorner-féle ércöntődének kilépett igazgatója Titelsdorf Alajos följelentette Széll Kálmánnak, hogy Zala György szobrász a Beschorner-cég berlini igazgatóságával *összejátszott az államkincstár megkárosítására*. Az Andrássy-lovasszobor ércbeöntésének költségeire nézve ugyanis Zala György költségvetési előirányzatot kért a Beschorner-cég budapesti igazgatójától, aki a szoboröntés költségeit, melyeket az állam térített volna meg Zalának, 43 ezer forintban számította ki. Zala később visszavonta a 43 ezer forintos költségvetést és nemsokára ezután Berlinből, a Beschorner-cég ottani igazgatósága részéről olyan költségvetést terjesztettek be Széll Kálmánhoz, mely az Andrássy-lovasszobor öntési költségeit 73 ezer forintot felelő összegben számítja ki. Titelsdorf Alajos erről értesülvén, bemutatta az olcsóbb költségvetés közjegyzői másolatát Széll Kálmánnak, aki Titelsdorf Alajos volt igazgatónak a legnagyobb támogatást ígérte meg az ügyben és kijelentette, hogy a Beschorner-céget a közszállításokból kizárja, Zalát is mellőzi és az udvari vadászatokra senki hivatja meg többet. A miniszterelnök ezen eljárását az említett forrás szerint igazolja az is, hogy a Zala által megmintazott lovasszobor ércbeöntési munkálataira Róna szobrász adott be utóajánlatot, aki 33 ezer forintért, vagyis 25 százalékkal olcsóbban ajánl-

A Nemzetközi baleset elleni biztosító társaság balesetből eredő halál és teljes rokkantság esetére 3000 koronát, illetőleg a rokkantság mértékének megfelelő összeget biztosít az Aradi Közlöny előfizetőinek.

kozott a szobrot ércbeönteni, mint a Beschorn-cég. Róna pár nap előtt meg is kapta a szobor öntését, most tehát már csak a Beschorn-cég és Zala bojkottálása következik, amit Széll te. ni is fog.

A leleplezés művészeti és politikai körökben egyformán nagy föltűnést keltett. Egy újságíró ma fölkereste ebben az ügyben Zala Györgyöt a ki a támadást nemtelen rágalomnak jelentette ki, s többek között ezeket mondta:

A szobrot ő mintázta s ezért 75 ezer forint tiszteletdíjat kap. A szobor költségeit pontosan nem állapították meg előre, de a miniszterelnöknek szabad keze van a költségek kiutalása tekintetében. Zala az öntés munkálataira soha nem pályázott. De a maga tájékoztatására beszerezte Berschornertől az öntés költségirányzatát, a ruszkicai bányából pedig a talapzat fehér-márványának árát. Beschorn ekkor 46 ezer forintot irányozta elő az őn ést.

Utóbb a szobor-bizottság nyilvános árlejtést írt ki az öntés munkáira. Ekkor ketten pályáztak. Beschorn, a ki 73 ezer forintot kért és Róna, a ki nem 33 ezret, mint ezt a P. H. írja, hanem 42 ezer forintot igényelt. A bizottság az öntéssel Rónát bizta meg, a ki öntőműhelyét most épített. A méretek mind a két pályázatban teljesen ugyanazok.

Arra a kérdésre, hogy mivel magyarázható meg a Beschorn első tájékoztató költségvetése és az árlejtés alkalmával bemutatott előirányzata közötti tekintélyes különbség — Zala György így felelt:

A Beschorn szobor-öntődéje eredetileg a Turbaine-testvéreké volt. Mikor tönkre mentek, Beschorn vette át a gyárat, majd pedig a német Gladenbeck cégé lett. (Beschorn, a ki már meghalt, eredetileg magyar születésű volt.) A gyár azonban Gladenbeckék vezetése alatt is nagy veszteséggel dolgozott, a miért ezek már azzal a gondolattal foglalkoztak, hogy az üzemet beszüntetik. Ekkor Ráth György főrendiházi tag, a képzőművészeti tanács alelnöke s az iparművészeti muzeum főigazgatója mondotta a gyárosoknak, hogy az Andrássy-szobor öntéseért annyit kérjenek, hogy ne veszítsenek mellette.

Az ügyre nézve a félhivatalos Magyar Távirati Iroda ezeket jelenti: Egy reggeli lapnak az Andrássy-szoborról szóló közleményére kijelenthetjük, hogy ez az ügy nem tartozik Széll Kálmán miniszterelnök hatáskörébe, nem áll tehát az, hogy a miniszterelnök a szoborra nézve bármely irányban intézkedett volna. A Podmaniczky Frigyes báró elnöklete alatt alakult szoborbizottság önállóan dönt és ez, a mint értesülünk, tényleg megvonta a Beschorn cégtől a szobor ércbeöntésére szóló megrendelést egy följelentés alapján, a mely a céget szabálytalansággal vádolta.

SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

* Az aradi színtársulat Zilahinének. Zilahi Gyuláné, Singhoffer Vilma ma este lépett fel utoljára a Népszínházban, melynek kötelékéből megvált, hogy szereplését férje társulatánál, Aradon folytassa. A művész a *Milliók a hó alatt* című énekes színműben lépett fel, melynek Edith szerepében legnagyobb sikerét aratta. A távozó művésznek, mint tudósítónk telegrafálja, lelkes óvációban volt része. Az első felvonás után számtalanszor kitapsolták; ekkor nyújtották át neki az aradi színtársulat tagjainak ajándékát: egy diszes virágcsokrot, melynek szalagján ez a felírás van: *Dalos pacsirtánknak — az aradi színtársulat* . . .

* Somogyi Károly és Székely Irén. A nagyváradi járásbíró előtt tegnap délelőtt érdekes tárgyalás volt készülődésben, amely azonban elmaradt. Somogyi Károly és Székely Irén pöre volt tárgyalásra kitűzve, a pör tárgyat az az 5000 korona pónála képezte volna, a melyet Székely Irén szerződészegés miatt Somogyi Károlynak köteles fizetni. A felperes képviselőtében Fodor Gyula dr., az alperesében pedig Mihelji Lajos ügyvéd jelent meg. Bessenyei Elemér járásbíró előtt a tárgyalás elején az alperes ügyvédje legott kifogást tett a bíróság illetékessége ellen, mert a követelés összegénél fogva a törvényszék hatáskörébe tartoznak s a kereset alapjául szolgáló szerződés a járásbíró-ság illetékességének megállapítására kellő alapot nem szolgáltat. A bíróság felperes ellenzése dacára helyt adott alperes kívánságának s az ügyet a törvényszék hatáskörébe utalta, mely határozat ellen felperes képviselője jogorvoslatot jelentett be.

* Krecsányiék Budán. Krecsányi Ignác színtársulata szombaton kezdi meg a nyári évadot. „Az édes leányka” című daljáték bemutatójával. Berlinben és Bécsben több százszor adták a szépzenéjű daljátékot, melyet igen jó hír előzött meg. Ujdánságokképen s inre kerülnek még: „A kereset jegyében” dráma és „Don Qujot” bohóság.

* A délutáni előadások feltalálója. Franciaországban eddig azt hitték, hogy a színházak délutáni előadásait, az ugynevezett matinéket ezelőtt harminc évvel egy Balland nevű francia találta föl. A *Journal des Debats* most megcáfolja ezt a hirt, azt állítja, hogy a délutáni előadások apja nem más, mint a nagy Goethe. 1825-ben leégett a weimari színház, melyet Goethe maga vezetett és akkora ajánlotta a nagyhercegnek, hogy a régi helyébe egy nagyobb és szebb színházat építtessen. Amikor azt az ellenvetést tették, hogy egy ilyen nagyobb színháznak a kiadásai is nagyobbak lesznek és ezeket a bevételek fedezni nem fogják, Goethe azt felelte, hogy a bevételeket lehet fokozni. Erre pedig a legalkalmasabb eszköz az, ha vasárnap délután is tartanak előadásokat. Így honosította meg Goethe Weimarban először a délutáni előadásokat, melyek a modern színházaknál is annyira beváltak.

A vashid bonyodalmai.

(Értekezlet a városházán.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 23.

A város törvényhatóságának egy albizottsága ma délután ülést tartott a városházán az aradi vashid ügyében. Az értekezlet azt a fontos és érdekes határozatot hozta, hogy a törvényhatóságnak nem javasolja a vashid építésébe való beavatkozást. A gyűlésen igen komoly nyilatkozatot tett Sarlot Domokos főkapitány a mostani fahid *kövessélységi állapotáról*, melynek megszüntetése most már a város egész közönségének élet- és vagyonbiztonságába való érdeke.

Az ülés lefolyásáról az alábbi tudósítás szól:

Institoris Kálmán polgármester, az értekezlet elnöke, mielőtt a kérdés tárgyalását megkezdte volna a bizottság, előadta a vashid ügyének előzményeit és mai állását.

(A tengeri kigyó.)

Évtizedekkel ezelőtt a minisztérium tárgyalta a várossal két vashid felállításáról. Az egyiket a mostani csolnak-átkelesi helyen, Ujaraddal és Zsigmondházával összekötő hidnak tervezte a kincstár olyan formán, hogy azon a gyalog- és kocsiközlekedésen kívül a lovasut is átjárjon.

A másik hidat, inkább a gyalog-közlekedésnek szánva, az *Eötvös-utca* folytatásaképpen a várba akarták vezetni. A két hid építésére a kincstár 700,000 forinttal szánt, mely összeghez a város 250,000 forintot ha landó volt hozzájárulni. A tárgyalások javában folytak, mikor

1875-ben a miniszter abbahagyta a tárgyalásokat. A város háromszor is megsürgette az ügy felvételét, az akkori pénzügyminiszter azonban kijelentette, hogy miután az országban két új hidat kell felállítani, Aradon nem építhet.

Husz évvel később, 1895-ben a város újból felírt, a miniszter azonban határozottan kijelentette, hogy nem épít, vagy legalább is bizonytalan időre elhalasztani kénytelen a hidépítést. A város közgyűlése erre azt a határozatot hozta, hogy ilyen körülmények között nem tartja fenn továbbra is azt a határozatát, mely az ötszáz ezer koronás hozzájárulást kimondja. Ebből az következik, hogy a most építendő vashid költségei iránt a város semmiféle obligationban nincs.

Műlek Lajos dr. megtoldja ezt a kijelentést avval, hogy a város még azért sem köteles hozzájárulni az építési költségekhez, mert az aradi vár ilyen jellege megszűnt, s ma már csak kaszárnya.

(Az aktuális.)

A február havi közgyűlésen Műlek Lajos indítványára elhatározták, hogy a vashid kérdését újból tárgyalás alá veszik s miután most kilátás van arra, hogy a minisztériumban kimondják a hid felépítését, a városnak gondoskodnia kell érdekeinek lehető érvényesítéséről. Az államépítészeti hivatal ugyanis jelentésében határozottan kifejezte, hogy még ebben az évben *okvetlenül intézkedéseket kell tenni vagy a fahid alapos átjavítására, vagy esetleg egy új, mindenesetre vasszerkezetű hid felépítésére*. Megindokolja ezt az államépítészeti hivatal azzal, hogy a jelenlegi hid már nagyon *g. enge*, az egyre növekvő nagy forgalmat *alig bírja el*, úgy, hogy az új hid felépítését, vagy a mostaninak kijavítását *tovább halasztani nem lehet*. Megjegyzi még, hogy a fahidon — ha reparálni akarják — ezuttal nemcsak a felső fenyőfagerendázat, hanem a hidpillérek egy részét is kell cserélni, úgy, hogy a javítási munkálatok *legalább 30.000 koronába fognak kerülni*.

Az a kérdés már most, hogy a hid felállítását a város érdeke a Maros melyik pontjára kívánja, s hogy az esetleg fennálló érdeket hogyan érvényesítse a város?

(Hová épüljön a hid?)

Két alternatíva van: vagy a *mostani fahid helyére* kerül az új hid, vagy pedig meg lesz az *ujaradi összeköttetés*, a mostani révátkelesnél, a Halász-utca és Ujarad főutcájának tengelyében. Ez utóbbi esetben kétségtelenül még egy hidat kellene építeni a várhoz és pedig talán az *Eötvös-utca* irányában. Ha város érdekei az utóbbit kívánják, úgy ezen érdekek érvényesítéséről gondoskodni kellene. Ellenkező esetben a kincstár a maga érdekeit fogja szem előtt tartani, azok pedig azt diktálják, hogy az új vashid a mostani fahid helyére épüljön, mert ott legkevesebb a folyó, a hozzájáró ut megvan, s így a legkevesebb költséggel felépíthető az új hid.

A mai értekezlet fontolóra vette a körülményeket, melyek a kétféle építkezés mellett, vagy azok bármelyike ellen szólnak s arra a megállapodásra jutott, hogy a város érdekei *ezidőszereint nem kívánják a hid helyének megváltoztatását*.

(Ujaradot nem csatolják.)

Kétségtelen ugyanis, hogy ha a vashidat Ujaradot kötnék össze a mi városunkkal, de magát Ujaradot és Zsigmondházát *közgazgatásilag nem csatolnák Aradhoz*, úgy ez az összeköttetés csak Temes megyére és Ujarad községére nézve volna előnyös, ránk semmiesetre sem, sőt inkább káros. Már pedig sem a két község, sem Temes megye közönsége nem haj-

landó Ujaradot nekünk átengedni. Aradmegye Zsigmondházát szívesen adná Arad városnak, ezzel azonban — Ujarad nélkül — mit sem érünk.

Ha valamikor a két szomszéd községet Aradhoz csatolják, akkor a város közönségének — a bizottság véleménye szerint — érdemes lesz a maga erejéből hidat építeni az összeköttetésre.

(Híd az Eötvös-utca folytatásában.)

Az Eötvös-utcai híd is inkább hátrányos lenne a városra, mint előnyös. Elsősorban is teljesen holtta tenné a belvárosnak és Sarkadnak azt a részét, melynek forgalmát ma csak a híd mai helye adja. Azonkívül, ha a város az Eötvös-utca folytatásába kívánná a hidat, neki kellene töltest készíttetni a Maros tulsó partjától a vár fásorjáig, vagyis azon az ártéren keresztül, ahol most a katonák gyakorlatozni szoktak. Ennek a töltésnek és az új hidhoz vezető utaknak elkészítése igen sok pénzbe kerülne s ez a kiadás nem áll arányban a helycsere által esetleg előálló előnyökkel.

(Vegyük le a napirendről.)

A bizottság javaslata tehát az, hogy a törvényhatóság vegye le a napirendről a hidépítés kérdését, ellenben hívja fel a miniszter figyelmét a híd mai tarthatatlan, rozoga állapotára, mely a közönség élet- és vagyonbiztonságát komolyan veszélyezteti.

(A fahíd veszélyes!)

Sarlot Domokos főkapitány tényekkel és komoly veszedelmeket jelentő adatokkal bizonyította be, hogy a híd ma olyan állapotban van, hogy azon minden közlekedés veszedelmes, de legalább is aggályos.

Már 1899-ben, mikor a szabadságharc ötven éves évfordulója alkalmával a menet a fahídon keresztül a vesztőhelyhez ment, az embereket csak negyven-ötvenenkint bocsátották át a hídon, nehogy leszakadjon a nagy teher alatt.

Goldis János püspök temetése előtt az államépítészeti hivatal figyelmeztette a rendőrséget, hogy a temetési menetet csak részletekbe bocsássa át a hídon, ha a leszakadás veszedelmét elkerülni akarják.

A főkapitány a 33-ik gyalogezred parancsnokságát is figyelmeztette a híd rozogására, nehogy az a katonák átkelése alatt letörjön. Azóta a katonák szakaszonként, rendetlen lépésekkel kethetnek csak át a hídon.

(Az átkelés megtiltása.)

Sarlot Domokos főkapitány kijelentette, hogy ha a kincstár nem gondoskodik a híd jókárba hozásáról, vagy újjáépítéséről, szükség esetén megfogja tiltani a hídon való átkelést, a mi által a várral és az Ujaraddal való közlekedés — legalább a hídon keresztül — teljesen megszűnik.

Valószínű ugyan, hogy a miniszter a leg-sürgősebben el fogja rendelni az átkelés megengedését s a főkapitány intézkedését esetleg távirati úton is ki fogja helyezni hatályából, de a város előjárósága ezáltal menekül a gondosság felelőssége alól s ha egy második zentai katasztrófát érünk meg Aradon, ezért a kormányt fogja terhelni az elképzelhető legsúlyosabb felelősség.

MULATSÁGOK.

(=) Mükedvelői előadás. Az aradi iparos ifjak önképző-egylete április 27-én, vasárnap, táncal egybekötött mükedvelői előadást rendez. Szinre hozzák „A vén bakancsos és fia a huszár” című népszínművet.

Öngyilkosság a síron.

(Egy elesébitott leány tragédiája.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 23.

Vasárnap alkonyat felé a rákos-kereszturi új temetőben egy leányka sírján holtan találtak a temetőőrök egy fiatal nőt. Feje körül, mely kicsiny síron nyugodott, nagy vértócsa volt. Kezében pedig még görcsösen szorongatta a revolvert, amelyből a halálhozó golyót röptette agyába. Arcvonásait a halál sem tudta eltorzítani. Bájos, szép arc volt ez, a melyen azonban a szenvedések hosszú sorozata látható nyomot hagyott. Azon a keresztfán, amely a gyermek sírját jelölte, Ernyey Beatrix név volt olvasható.

A temetőőrök is ismerték már a bánatos fiatal nőt és így a rendőrség annyit meg tudott állapítani, hogy a szerencsétlent Ernyey Jeanette-nek hívják. Ma délután pedig egy fiatal leány a törvényszéki orvostani intézet bonctermében felismerte.

Ernyey Jeanette igen tekintélyes kassai családból származott. Atyja, ki előkelő állású hivatalnok volt, már évek előtt meghalt, özvegy édesanyja pedig nyugdíjából most is él Kassán. Egyik nővére Szatmáron Markos főgimnáziumi tanár neje, másik nővérét pedig egy budapesti háztulajdonos vette nőül.

Jeanette bájos szép leány volt és három-négy év előtt, mikor a farsangra fölment sógorához, a bálok egyik legkörülrajongottabb szépsége volt.

Igy ösmerkedett meg a szép Jeanette egy huszárhadnaggyal, akibe halálosan beleszeretett. A fiatal tiszt lángoló szerelmet hazudott neki, valójában pedig csak érzéki vágyait akarta kielégíteni.

A leány hitt a csábító mézédés szavának és elbukott. Elhagyta rokonai lakását és az Erzsébet-körut 32. számú házba költözött, ahol 1900. év november havában ikreknek, két leánykának adott életet. Ettől az időtől kedvese mind ritkábban látogatta meg, sőt később Pápára helyeztette át magát, ahol főhadnaggyá nevezték ki.

A szerencsétlen elhagyott leányra a legkeservebb nélkülözések korszaka következett. Egyik gyermekét a Fehér-kereszt-egyesület lencházába helyezte el, ahol az alig hat hónapos korában meghalt. A másikat, a kis Beatrix-t magánál tartotta. Gyermeké mellé dajkát fogadott és még meglevő ékszereit, ingóságait lassankint eladva, ebből a pénzből élt. Amikor aztán ez is elfogyott és ő már a ház bért sem tudta többé kifizetni, egy szép napon kitétek a lakásból. Csekélyke butorait is ott fogták.

Ugy állott az utcán kicsiny gyermekével egy fillér nélkül. Egykori barátnője megszánta a szerencsétlen, megcsall, kitagadott teremést és elvezette egy fehérmű-tisztító műhelybe és ott az egyik sarokban helyet adott neki, hogy éjszakára meghuzhassa magát.

Nem régen megismerkedett a leány Szabó József nyugalmazott gyűjtőfogházi igaztóval, a ki most ügyvédséget folytat. A nemeslelkű öreg ur tudomást szerzett Ernyey Jeanette mértelen szenvedéseiről és följánlotta neki, hogy szívesen jár közbe érdekében s ha kell, pörre viszi az ügyet. Erről azonban tudomást szerzett a csábító családja. A szenvedés nem hatotta meg őket, de a botránytól félték. Megbiztak tehát egy ügyvédet, hogy a leánynyal egyezzek ki. És az ügyvéd rá is bírta a leányt hogy írjon alá egy nyilatkozatot, hogy semmi követelése nincsen, ezért pedig havi husz ko-

rona járadékot ígért neki. Ernyey Jeanette alá is írta.

Amikor aztán Szabó ügyvéd feljelentette a csábítót ezrednél, Pápáról azt a feleletet kapta az ezredparancsnokságtól, hogy a leány okiratban lemondott minden követeléséről. — Pedig időközben meghalt a kis Beatrix is, tízenhathónapos korában és zóta a havi járadékot is beszüntették. Mindössze három hónapon át kapta.

Néhány hét előtt temették el a kis Beatrixet. Ez a csapás végkép megtörte a szerencsétlen leányt. Vasárnap délelőtt fölment egyetlen jóakarójához, Szabó ügyvédhez és kérte, hogy szüntessen be minden pörösködést. Nem kell neki már semmi . . . Azután elment. Estefelé pedig a temetőben, gyermeke sírján, állott fejével, holtan találták . . .

Zubovits — redivivus.

(Egy érdekes ember életéből.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, április 23.

Ki ne ismerné ez országban — legalább hirtől — Zubovics Fodor bárót, a bátor és vitéz huszárkapitányt, a kinek hő iessége, vakmerő kalandjai, ötletessége, messze földön híres? Hányszor megesett, hogy ha elunta a dolgát a vén Európában: gondolt egyet és eltűnt. Aztán jött a hír, hogy Ázsiában harcol, vagy Afrikában vadászik, avagy Ausztráliában keresgél a muzeuma számára való dolgok után. Ha aztán hazatért, sietett a Migazzi-kastélyba, a mely Nógrádmegyének egyik vadregényes helyén fekszik s a melyet a kapitány lakásul bérelt. Most legutóbb, hogy a bérleti szerződés lejárt, a kastély tulajdonosa, a kivel Zubovics örökös harcban állott, nem akarta megújítani a szerződést. A kapitány erre fogta magát és itt hagyta Magyarországot s a Trieszt fölött levő Kerkics-en épített magának pompás nyári lakot. Itt valamikor katonai erőd volt, de éppugy, mint a mi citadellánk, a gyorstüzelő ágyuk behozatala óta nincs többé katonai használatban. Gyönyörű hely ez, de oly meredeiben van, hogy az építkezés szinte emberfölötti munka volt itt. Zubovics bele is betegedett s hat hónapig volt beteg.

Zubovics távozásával a Migazzi-kastélyt, a melybe Peitler volt váci püspök idejében a bünnös papokat internálták, Poresolt Kálmán, a Népszínház igazgatója vette bérbe s a kastélyt körülvevő híres erdőt is kibérelte vadász-terület gyanánt. Ezen a helyen valamikor Mária-Terézia vadászott dóm-vadakra s még mindig áll az a kis vadász-örszoba, a honnan e királynénk a vadra lesett.

Zubovics Fedor nem tudta megszokni az új klimát, ő is, a felesége is, valamint annak nővére egyre betegeskedtek. Elhatározta tehát a kapitány, hogy visszajön Magyarországra. A mennyire örültek annak idején ellenségei a kapitány távozásának, épp úgy örülnek most a barátai, hogy visszatér. És pedig ismét egy nógrádmegyei kastélyt bérelt ki. Hála istennek, telik miből a kapitánynak, a szárazföldi torpedó hozott neki vagy egy millió koronát. Ez a szárazföldi torpedó a kapitány találománya, amelyet 1879-ben az orosz-török háború idején alkalmaztak először és pedig a Mehmed Ali török seregében, a melyben akkor Zubovics kapitány szolgált.

A találomány bevált és csakhamar beszerették az összes nagyhatalmak. — A vitéz kapitány hazatérésének mindenképp örülni kell. Egy érdekes, igazi magyar ur tér vele haza s örülni kell a tudomány szempontjából is, mert haza hozza a muzeumát is, a melybe Ázsiában,

Afrikában, Ausztráliában gyűjtötte a ritkaságokat. Hogy mily óriási ez a gyűjtemény, abból is kitűnik, hogy a mikor a kapitány elköltözött a Migazzi-kastélyból, csupán e tárgyak számára kellett tiz társzeker.

A kapitány egyébként nemrég kijelentette, hogy gyűjteménye halála után a Nemzeti Múzeumot illeti.

A Szelle-csőd egy éve.

(A számadások a csődválasztmányánál.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 23.

Az aradi kir. törvényszék leghíresebb csődesetének: Szelle József vagyonbukásának ügyében Kertész Miksa dr. tömeggondnok be-terjesztette a csődnek 1901. évi számadásait. Scharner Sándor dr. törvényszéki bíró a számadások tárgyalását május 22-ére tűzte ki, arra az egyéb érdekelteken kívül az ismeretlen helyen tartózkodó közhatalos is megidézte. Hogy ez év erre az alkalomra jelennék meg és tenné ki magát annak, hogy letartóztassák, persze nem valószínű.

A csőd még sokkal távolabb áll a teljes lebonyolítástól, hogy sem a múlt évi számadásokból tiszta képet lehetne látni a csődvagyon ügyében. Az azonban előrelátható, hogy a lefoglalt Wertheim-kasszában talált váltók és egyéb követeléseknek aig harminc-negyven százaléka jelent tényleges csőd-vagyont: a többi leíródik, részint elévülés részint a követelés alaptalan, vagy kielégített volta és behajthatatlanság miatt.

A csődöt addig nem lehet befejezni, míg az avval kapcsolatos pörököt mind le nem bonyolítják. Ez előreláthatóan még legalább egy évig eltart, esetleg tovább is.

A csőd múlt évi történetének, a mely a számadásokból kialakul, legérdekesebb adatai a váltók peresítése körül mutatkoznak. A nevezetesebb esetek.

Egy váltó-adós Birnstingl Izidornak, az egyéb váltó-manipulációk miatt letartóztatott pénzügyöknöknek adta az elfogadványt, hogy Szelle-től szerezzen rá pénzt, de se pénzt nem kapott, se pedig a váltóját vissza. A váltó azután tavaly a Wertheim-kasszából került ki, s a csődtömeggondnok természetesen peresítette azt. A bíróság kihallgatta Birnstingl-t, a ki azt vallotta, hogy ő a váltóval elment Szelle-hez az átvette az váltót, s azt mondta, hogy jöjjön holnap. Másnap meg azzal fogadta Birnstingl-t, hogy nem ad pénzt. Szelle pedig azt vallotta, hogy ő átadta a pénzt, de Birnstingl megtartotta. A bíróság elmarasztalta a váltó-adóst, de az ügyet áttette a büntető-bírósághoz.

Egy 1896-ban kiállított váltónál, a melyet egy katonatiszt irt alá, az évszám 1897-re van hamisítva, a mivel nyilvánvalóval az elévülést akarták megakadályozni. Itt is megindították a büntető-eljárást.

Érdekesebb az az esetek, hogy a mikor peresített váltó-adósok nyugtatványt mutattak fel, a melyet Szelle a váltó törlesztéséről állított ki. Ezeknél azonban vagy a bejárat nem egyezik meg a váltó lejáratával, vagy pedig az összeg. A bíróság bármennyire is valószínűnek látszik, hogy az ily nyugtatványok csakugyan az illető váltók törlesztéséről szólnak, az ilyeneket nem vette tekintetbe.

A mi a csődhitelezők követelését illeti, azok egy részét, a mint ismeretes, Szelleék kifizették. Azonban van még egy sereg követelés, a melyek egy részét a bíróság már eddig alaptalannak mondta ki, a legtöbbre nézve a pör még tart. Folyamatban vannak még azok a megtámadási perek is, a melyeket a csődtömeggondnok a Boros Béni-tér 3—4. szám alatti

háza és egyéb ingatlanokra indított; ezeket Szelle tudvalevően a felesége nevére is írta.

1900. decemberében rendelte el a törvényszék Szelle ellen a csődöt, a mely tehát másfél éve tart; ha ehhez hozzávesszük újabb másfél évet, a melyre kilátás van, akkor a Szelle-csőd a hirtel mellett egyike lesz a leg-hosszabb lefolyású csődeseteknek is.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíj-egylet aradi fiókja folyó hó 22-én vasárnap délután 3 órakor tartja IV. évi rendes közgyűlését a várasháza kistermében.

Uj hivatalos órák a városnál.

(A tisztviselők értekezlete.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 23.

A város hivatalainak főnökei ma délelőtt fél 12 órakor értekezletet tartottak a mostani hivatalos órák megváltoztatása tárgyában. A tisztviselők körében ugyanis mozgalom indult meg arra, hogy a délelőtti és délutáni hivatalos órákat, melyek reggel 9 órától 12-ig s délután 3 órától 6-ig tartanak, egységesítsék a többi hivatalok módjára olyanformán, hogy az reggel nyolc órától délután két óráig tartson.

Ez a terv nem új, felvetődött egyizben már számos évvel ezelőtt, megvalósulása azonban elmaradt, sőt azóta a megye is megelőzte a reformban a várost.

A tanácssteremben gyűltek össze ma délelőtt a tisztviselők: Varjassy Lajos, Sarlot Domokos, Kádas Kálmán, Reicher Károly, Csiky Károly, Virágh Lajos, Lócs Rezső, Vertán Oszkár dr., Bund Henrik, Grobn Nándor, Vannay Gyula és Angel István dr. Az értekezletre meghívták Institoris Kálmán polgármestert is, ki nek Varjassy Lajos polgármester-helyettes tolmácsolta a tisztviselők óhaját. Emlékezetébe juttatta, hogy több mint egy évtizeddel ezelőtt, mikor még főjegyző volt, tett már előterjesztést a hivatalos órák ilyen megváltoztatására, a de- log azonban abban maradt; most kéri a hivatalnokokat, hogy mint polgármester ismételje meg az előterjesztést, mely nemcsak a tisztviselőkre, hanem a városra is tekintélyes előnyökkel jár.

A polgármester kijelentette, hogy a közgyűlésen szívesen fogja pártolni a tisztviselők kérelmét, ha evel a törvényhatósághoz fordulnak.

Az értekezlet azonban azt kérte a polgármestertől, hogy ő maga tegyen előterjesztést a közgyűlésnek a hivatali órák megváltoztatására. Institoris Kálmán polgármester erre kijelentette, hogy bár pártolja maga is az eszmét, mégis szükségesnek látja előbb meggyőződést szerezni arról, hogy a délelőtti hivatalos órák nem járnak-e hátránnyal a kezelő-személyzet munkájára nézve.

A hivatalfőnököket ezért arra kérte a polgármester, hogy tegyenek jelentést arról, vajjon a kezelő-személyzet el tudja-e végezni munkáját a délelőtti hivatalos-órák alatt, vagyis hogy nem lesz-e szükség személyzet-szaporításra. Ha a jelentések előreláthatólag kedvezők lesznek, akkor meg fogja tenni a polgármester a közgyűléshez az előterjesztést.

Bund Henrik főszámvevő pedig számítást fog csinálni arról, hogy milyen anyagi előnyökkel fog járni a városra az új hivatali-idő beosztás.

A hivatalfőnökök egytől-egyig hivatásukról a 8 órától 2-ig tartó hivatalos órák, mert ez rájuk nézve előnyös, a közönségre nézve pedig nem hátrányos.

Május elseje Aradon.

(Az aradi szociálisták szervezkedése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 23.

Az aradi szociálisták között, amióta a lapjaik megszűntek s a régi vezérek visszavonultak a nyitranos szerepléstől, nem igen mozgalmas az élet. Az elvtársak között békésebb hangulat uralkodik s a mikor csinálnak is valamit, népgyűléseken, multságokon, mindenben respektálják a főkapitány intézkedéseit.

Ilyenformán a veres május se hoz nagyobb eseményeket az aradi szociálisták világába. Ezen a napon, mint előző években is, délelőtt tíz órakor a városháza udvarán népgyűlést tartanak, a tüntető felvonulást valószínűleg megelőzik. A napokban Aradon járt a magyarországi két szociálista frakció egy-egy kiküldöttje: Weltner Jakab, az internacionális szociáldemokratapárt tagja és Poór Arpád, az ujjászervezett szociáldemokrata hivatásos, aki a legutóbbi választásnál Aradon tudvalevőleg föllépett, de csak három szavazatot kapott. Mind a kettő május elsejének megünneplésére nézve adott utbaigazítást a szociálistáknak.

Az aradi szociálisták az ujjászervezett szociáldemokrata pártot tartoznak, amelyik a nemzetköziesekkel szemben a magyar államiságnak hivatásos vezetője. Az aradi pártnak mintegy száz beiratkozott tagja van, de hivatásos sokkal többen vannak. Most azt tervezik, hogy az ujjászervezett szociáldemokrata párt vezetésétől függetlenül, ennek programja alapján, önálló helyi pártot szervezzenek, amely pártlapot is ad ki. Az aradi szociálisták mozgalmának élén ez idő szerint Ponta Péter és Weiss Hermann állanak, az utóbbi képviselte az aradiakat a mezővárosi országos szociálista kongresszuson is.

A szociálisták különben Aradvidéken is erősen szervezkednek. Zimándújfalun, Zimándközön és Fakerten nagy számmal vannak a magyar és román elvtársak, úgy, hogy ezek már-már megközelítik az aradmegyei szociálisták eddigi erősségét. Megyeszékházán. Ezek a helyeken a szociálisták szintén megfogják ünnepelni május elsejét. Ezek a helyeken földművesek a párt tagjai; Aradon a Gáj-külvárosban vannak meglehetősen számban földműves-szociálisták, akik többnyire románok.

HIREK.

Porcia Lajos herceg meghalt.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 23.

Egy Klagenfurt-ból érkezett távirat jelenti az esti órákban, hogy Porcia Lajos herceg, Porcia Lajos gróf aradi honvédszár főhadnagynak édesatyja a Dráva melletti Spittal-ban ma reggel meghalt.

Az elhunyt Porcia Lajos herceg a család majorátusának s az evvel járó hercegi címnek tulajdonosa volt. A család „a császári háznak tett kitűnő szolgálataiért” I. Lipót császártól a tizenhetedik században kapta a hercegi címet elsőszülöttségi örökséssel. A Porcia-családnak ez az ága 1896-ban kihalt s így a karinthiai és krajnai hitbizomány és rang a második, tudniillik a Magyarországon honfiusított ágra szállott.

A magyarországi ág feje volt Antal gróf kir. és cs. kamarás és százados, ennek fia Ottó gróf dzsidas százados, kinek 1848-ban a magyar tábornoki rangot felajánlották, de családi körülményei miatt azt nem fogadhatta el. Ennek az Ottó

grófnak és nejének, nemes *Popovics* Annának fia a most elhunyt Porcia Lajos herceg, a hitbizomány eddigi tulajdonosa.

Az elhunyt családfő Bihar megye életében játszott kiválóbb szerepet. Ferdinánd herceg halála alkalmával a *Herkules-fürdő* kormánybiztosa volt, erről a tisztségről azonban a hitbizomány átvételével lemondott és kiköltözött Magyarországból a Dráva melletti Spittalba, ahol ma reggel meghalt.

Gyermekei közül a hercegi rangot és a hitbizományt Porcia Aladár gróf, az elsőszülött fia, az aradi Porcia Lajos grófnak, *Fábián* László nyug. főispán vejének testvérbátyja örökl.

— **A miniszterelnök a hírlapírók ebédjén.** A Magyarországi Hírlapírók Nyugdíjintézete rendez évi közgyűlését folyó hó 27-én tartja meg. A közgyűlést lakoma követi az István főhercegszálló emeleti termében. A lakomára, a mint fővárosi tudósítónk táviratozza, ma küldöttség hívta meg *Szell* Kálmán miniszterelnököt, a ki megígérte, hogy a lakomán meg fog jelenni.

— **Vizsgálat az aradi huszárlaktányában.** Dr. *Csokor* tanár, a bécsi állatorvosi akadémia elnöke, akinek Aradra érkezéséről megemlékezünk, tegnap és ma átvizsgálta az aradi cs. és kir. lovassági laktanya egész lóállományát s a vizsgálat eredményeül konstata, hogy az ezred lovai között a járvány aggasztó jelei nem tapasztalhatók. Összesen két gyanús lovat talált, a melyek mirigydaganatban szenvedtek; miután ez a takonykórnak jele lehet, a tanár mind a két lovat *lelővette*, azután *felboncolta*. A boncolásnál megállapított, hogy e két ló *egyike sem volt a járvánnyal megfertőzve*. A század, melynek lovai között betegek voltak, nem vonul ki gyakorlatokra. A városban elhelyezett tiszti lovakat is megvizsgálták, ezenkívül is a legmesszebb menő óvó intézkedéseket tették meg az esetleg lappangó állatjárvány ellen.

— **Hó és jég.** Szent György nap előtt erősen őszi időjárással köszöntenek be a napok, Kemény, metsző szél fu, s a felöltő bizony gyöngének bizonyul a hideg ellen való védelemre. Másutt meg pláne hó meg jég esett, a mi elég szokatlan április végén. A mint táviratban jelentik, Kassán ma erős északi szél fujt, amely koronként viharrá növekedik. Ma negyedóraig tartó borsónagyságu *jéges* esett, a mely a vetésekben jelentékeny kárt tett. — **Kézdivásárhelyen és vidékén nagy szárazság** után jótékony, bár csekély eső esett, néha hóval vegyesen. A hegyek még tele vannak hóval. — **Az Aradhegyalján**, a mint lapunknak jelentik, a fagy a szőlők egy részében *jelentékeny kárt* tett. Brádban, írja levelezőnk, a mára virradó éjjel a fagy a *virágzott gyümölcsfák*nak csaknem egész termését elpusztította. A vetésekben még nem tett kárt a fagy.

— **Vilma királynő betegsége.** *Amsterdam*-ból táviratozzák: A legújabb orvosi jelentések szerint Vilma királynő *válságon kívül van*, s fölgyógyulása most már biztosra vehető.

— **Egy új löfegyver próbája.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: A *Ludovika* akadémiában ma délelőtt érdekes kísérleteket tartottak *Fejerváry* Géza báró honvédelmi miniszter, *Lobkovitz* herceg hadtestparancsnok és több katonai előkelőség jelenlétében. Egy új szerkezetű löfegyvert próbáltak ki, a melynek a mostan használatos Mannlicher-puska felett azon előnyei vannak, hogy annál *sokkal kisebb a súlya* és a lövőképessége *egy harmaddal gyorsabb*. A szakértők nagy elismeréssel nyilatkoztak az új fegyverről, a mely esetleg ilyenformán kiszoríthatja a hadseregben a Mannlicheret.

— **Tömeges nyugdíjazás a hadseregben.** A közös hadsereg rendeleti közlönye, mely oly sok ember részére hoz váratlan fájdalmakat, ma valósággal tömegesen szállítja a táborno-kokat a jól megérdemelt nyugdíjba. A király legújabb rendelete értelmében a következő tábornokok mennek nyugdíjba: *Wost* Miksa lo-vag altábornagy, fő építő-mérnök, *Bittner* Vilmos altábornagy, a 15. gyaloghadosztály pa-rancsnoka, *Motzke* József altábornagy, a 18. gyaloghadosztály parancsnoka, *Dragollovics* Albert altábornagy, a 17. gyaloghadosztály parancsnoka, *Schmitzhausen* Ferenc vezérőrnagy, a 41. landwehr dandár parancsnoka, *Dunst* Károly vezérőrnagy, a 4. hegyi dandár parancsnoka, *Versbach* Emil vezérőrnagy, a 42. landwehr dandár parancsnoka. *Drasenovics* Rajmond vezérőrnagy, a 4. hegyi dandár parancsnoka, *Pfeiffer* Alfréd vezérőrnagy, a 8. hegyi dandár parancsnoka. Ezekon kívül egy egész csomó magasabbrangu törzstiszt is nyugalomba vonul. *Dragollovics* altábornagyot alig egy éve nevezték ki a nagyváradai gyaloghadosztály parancsnokává, a mely hadosztályba tudvalevőleg az aradi ezredek is tartoznak. A hadosztály új parancsnokává *Albach* Gyula vezérőrnagyot nevezte ki a király.

— **A reaktivált Polgári Takarékpénztár.** Az *Aradi Polgári Takarékpénztár* igazgatósága felhívja azokat, akik a most kibocsátott 1250 drb 160 korona névértékű részvényekre jegyeztek, hogy részvényenkint a II. részlet fejében 72 koronát április 24-től május 18-ig bezárólag és III. részlet fejében szintén 72 koronát július hó 24-től augusztus hó 15-ig bezárólag, valamint ugyanakkor a II. foku bélyegilleték fejében részvényenkint 62 fillért az intézet pénztáránál pontosan befizetni sziveskedjenek. Minden, az esedékesség napjáig nem teljesített befizetés után 6 százalék késedelmi kamat fizetendő. A régi részvényeseket felhívja az igazgatóság, hogy az 1000 korona névértékű részvények 800 korona és a 200 korona névértékű részvények 160 korona névértékre való lebélyegzése végett részvényeiket 1902. év május hó 1-től december 31-ig az intézet pénztáránál bemutat-sák. Az intézet üzlethelyiségei a Minorita-palota első emeletén vannak, a hivatalos órák reggel 9 órától déli 12 óráig, délután 3-tól 5 óráig tartanak.

— **Kegyeletsértés — magyarfalásból.** Főhábóritó esetet jelentenek táviratban Voloszkából. Egy magyar joghallgató halt meg *Abbáziában* 1885-ben, kit családja *Voloszkában* temettetett el, és a sírhelyet 1890-ben *saját nevére telek-könyveztetette*. A napokban a család egyik tagja fel akarta keresni a sirt és legnagyobb megütközésére a sírkövet félredobva találta, és a sírba egy idegen halottat temettek. A voloszkai polgármester, kit az illető kérdőre vont, vállát vonva azt felelte, hogy náluk egy évtized mulva kiássák a halottat, és még a *talajdonjogra* való hivatkozás sem hatott. A kegyeletében így megsértett család felháborodásában azt hiszi, hogy e brutális kegyeletsértésnek az a *gyűlölet* volt az indító oka, mely sok horvátországi körben Magyarország ellen uralkodik.

— **Belopotocky és Stadler.** Hogy milyen hatást keltett illetékes körökben *Stadler* szerajevói érsek legutóbbi nagyhorvát szereplése, annak érdekes példáját adja az *Obzor* következő hire: *Belopotocky* tábori püspök, aki most szemleuton van Boszniában, elállt attól a tervtől, hogy *Stadler* érseket szerajevói palotájában meglátogassa. Amiről tábori vikáriusa által értesítette *Stadler* érseket. *Belopotocky* feltűnő elhatározását általában annak a viselkedésnek tulajdonítják, amelyet *Stadler* legutóbb a *Sangirolamo* intézet ügyében tanúsított. Ugyancsak az *Obzor* jelentése szerint báró *Kutschera*,

Boszniai katonai kormányzójának adlátusa megtagadta a fogadtatást *Stadler* érsek fővikáriusától és a terencrendiek tortományi főnökétől, akik nevenapja alkalmából akarták őt üdvözölni.

— **A testőrség új kapitánya.** Bécsből táviratozzák: A király galanthai *Eszterházy* Alajos herceget a testőrség kapitányává, s egyuttal valóságos belső titkos tanácsossá nevezte ki.

— **A tisztviselők fizetés-javítása.** Örvendetes hirt adhatunk a tisztviselőknek. Mint egyik fővárosi lap értesül az államtisztviselők fizetés javítása ügyében a pénzügyminiszter ankétre hívta meg a többi minisztériumok képviselőit. A minisztériumok már megkapták a pénzügyminiszter felhívását, hogy megbizottaikat jelent-sék be. Az ankét a pénzügyminiszterium által elkészített fizetés javítási tervezeteket fogja tárgyalni.

— **Egy főhadnagy szerencséje.** Temesvárott most egyébről se beszélnek, mint a nagy szerencséről, amely egy főhadnagyot ért. A mint lapunknak jelentik, a *Delmagyarországi Kereskedelmi Bank* váltóüzletében megjelent a temesvári hadi iskola egyik hallgatója, egy főhadnagy, s egy Tiszaszabályozási sorsjegyet mutatott elő, azzal a kéréssel, hogy nézzenek utána, vajjon nem huzták-e még ki a számaint. A váltó-üzlet hivatalnoka utána nézett a jegyzékben, s néhány perc mulva azt jelentette a főhadnagynak, hogy sorsjegye nemrég a *180.000 koronás főnyereményt* nyerte. A főhadnagy tavaly örökölte a sorsjegyet, s azóta nem nézett utána. A váratlan nagy szerencse egész Temesvárott nagy szenzációt keltett, s a tisztnek bajtársai sorra gratuláltak *Fortuna* istenszszony ezen ritka, kitüntető kegyéhez.

— **A temesvári villamos világítás csődje.** A temesváriakat néha gyakrabban, néha ritkábban éri egy-egy meglepetés a villamvilágítás részéről, a mikor az összes villanylámpák kialusznak. Tegnap is mintegy három-negyed óráig sötétség borította el a várost. Esti 9 óra tájban lassan-lassan halványulni kezdtek a nagy ivlámpák; mintegy tíz perc mulva elaludtak az összes villamos lámpák az egész városban: utcákony, köztéren, színházban kávéházakban, vendéglőkben és magán-lakásokban. Az emberek pár percig vártak, mert azt hitték, hogy muló a baj, de mikor látták, hogy a baj tartós, előszedték a poros petróleumos lámpásokat meg a gyertyákat. A legnagyobb baj a színházban volt. Itt *Sardou* darabját, a „*Váljunk el*”-t adták és nagy volt a meglepetés, mikor a darab pikáns jelenetei közben, egyszerre koromsötétség ereszkedett le a színpadra és nézőtérre. A sötétség nagyon sokáig tartott. A második felvonás után a zenekar játszani kezdett, mikor még nagyobb lett a sötétség. Csak a sugó kőolaj lámpája birkózott a sötétséggel. A zenekar, felhagyva a hiába-való kísérletekkel, *rázendítette a Rákócy-indulóra*, a közönség pedig lelkesedett és tapsolt. A harmadik felvonásban azután gázcsillár és kandeláberek pótolták a makacs villamfényt.

— **Ráth Endre választói joga.** *Ráth* Endréről, aki feltűnő módon jutott a kézdivásárhelyi mandátumhoz, a következőket írja a kolozsvári *Ujság*: Az a hír, mintha *Ráth* Endrenek nem volna választói joga, nem felel meg a valóságnak. A választást megelőzőleg táviratilag keresték meg szülővárosát, Dunaföldvárt, ez ügyben, s onnét, ugyancsak táviratilag azt az értesítést kapták, hogy igen is aktív választói joga van és nagykoru. A egész kiskorosági mesét ellenfelei eszelték ki, de eredménytelenül. Szszel szemben *Kézdivásárhelyről* este azt a táviratot kaptuk, hogy az ottani szabad-elvüparti választók *Ráth* Endre mandátumát meg fogják támadni, mert *Ráth* nincs felvéve a választók névjegyzékébe.

— **A Fehér Kereszt közgyűlése.** A Fehér Kereszt országos lelencház-egyesület aradi fiókintézete, f. hó 24 én, csütörtökön délután öt órakor a városháza kis-tanácstermében év-záró közgyűlést tart, melyre az egyesület tagjait és a nemes ügy iránt érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja az elnökség Tárgysorozat: az utolsó közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése; az évi jelentés előterjesztése; egy igazgatósági és 3—3 választmányi tag kisorsolása s helyükbe új tagok választása és végül, indítványok előterjesztése. Közgyűlés után igazgatósági ülés lesz, melyre az igazgatóság tagjait ezuttal külön is meghívja az elnökség.

— **Ujabb pénzügyi krízis Sopronban.** Még ki se láboltak Sopronban a *Schladerer* bankjának, az *Építő és Földhitelbank* bukásának következményeiből, már újabb pénzintézeti válság hirtelen hozta lázba a város közönségét. Amint táviratban jelentik, a *Soproni Takarékpénztár* felől kedvezőtlen hírek keltek szárnyra, a melyek hatása alatt a betevők egész serege rohanta meg az intézetet és követelte vissza a pénzeit. Az intézet valósággal ostromállapotban volt. A fővárosi lapok ma esti számában a *Soproni Takarékpénztár* igazgatósága rágalomnak nyilvánítja az intézet felől terjesztett híreket, és kijelenti, hogy ezer koronáig terjedő betéteket *főmondás nélkül* kifizet. A Soproni Takarékpénztár hatvan év óta áll fenn és leggazdagabb pénzintézete a városnak.

— **Francia támadás Rákóczy emléke ellen.** Ezelőtt vagy két esztendővel, ritka barátságos fogadtatásban részesült Kassán *Lefavre* Albert francia diplomata, ki állítólag a török-hódoltság korára vonatkozó adatokat keresett. A francia miniszteri főtisztviselőket a legrokonszenvesebben fogadták Kassa előkelő családjai s kezdve a főispántól, mindenütt elhalmozták a legnagyobb figyelemmel. Bankettet is rendeztek tiszteletére, a melyen résztvettek a kassai notabilitások is nagy számmal. *Lefavre* ur rövid ideig volt Kassán, de bő alkalma nyílt a híres magyar vendégszeretetről meggyőződni. Ez alatt nem tulajdonképeni célját igyekezett elérni. Ugyanis azt említette, hogy a török hódoltságra vonatkozó okmányok után kutat; pedig II. Rákóczy Ferenc és magyar kortársaira vonatkozólag keresett adatokat. A Rákóczy-felkelés dejében Kassa nagy szerepet játszott s így levéltára gazdag tárháza a kor történetét kutató tudósnak. De *Lefavre* Albert hamarosan megelégedett a kutatással s a tudományos buvátkodás helyett inkább ünnepeztette magát a kassai közönséggel. És a hála két esztendő után most jelentkezett. *Lefavre* Albert ur a *Revue des Questions historiques* egyik számában „*Linsurrection magyare sous Francois II. Rákóczy, 1703—1711*” czim alatt egy hosszabb tanulmányt közöl. A cikk egész hangjából kiérzik a magyarok iránt táplált végtelen gyűlölet, s ezenkívül rutul megtámadja II. Rákóczy Ferencet és magyar kortársait. *Lefavre* ur továbbá slavofil és valószínűleg Kassán is azért járt, mert úgy gondolta, hogy az egész Felvidék pánszláv s annak metropolisza bizonyára főfészke a nemzetiségeknek. Azt akarja bizonyítani, hogy II. Rákóczy Ferenc korában a nemzetiségek védelmezték a szabadság ügyét a császári zászlók alatt s nem a magyarok. „Cáfolhatatlanul bebizonyítom — így kiált fel epésen *Lefavre* tanulmánya végén — hogynem volt még felkelés, melynek sérelmei oly alaptalanok lettek volna, mint Rákóczyé, továbbá, hogy ez volt e világon a legkártyakonyabb és legterméktelenebb felkelés, ha küzdelmeit és eredményeit tekintjük.” — Akit úgy dédelgetett Kassa, *Lefavre*, a francia nagy tudós most kimutatta méregfogát. A rut támadás visszautasítására a magyar történészek bizonyára megadják a méltó választ és megleckéztetik *Lefavre* urat.

— **Az orosz belügyminiszter gyilkosai.** Párisból táviratozzák: *Szipjagin* orosz belügyminiszter meggyilkolásából kifolyólag a párisi rendőrség tizenöt Párisban lakó orosz menekültnél házmotózást tartott és olyan iratokat foglalt le, a melyekből kitűnik, hogy az illetők összeköttetésben állottak *Szipjagin* gyilkosaival.

— **Alapkö-lételet.** *Ujszentannán*, a mint lapunknak jelentik, holnap teszik le a község által építendő nagyszabású kisdedővő-alapkövét. A kisdedővőt *Ujszentanna* község 24,000 korona költséggel építi, s a szükséges összeget a gyámpénztár tartalék alapjából veszi kölcsön, a melyhez *Oszter* János községi bíró és az előjáróság tagjai eszközölték ki a belügyminiszter engedélyét. Az alapkö-lételet ünnepség kíséretében megy végbe. Az alapköbe okmányt helyeznek el, a mely a kisdedővő létesítésének adatait fogadja magába.

— **Ujabb hirdetés „Zsigának”.** Megemlékeztünk a Pécsről eltűnt bornagykereskedőről, a kit családja föltűnően közölt, *Zsiga* címzésű hirdetésekkel hív haza. *Zsiga*, a kit így hívogatnak: *Schwarzbach* Zsigmond Géza volt pécsi bornagykereskedő, a ki hatszázezer korona adósság hátrahagyásával Amerikába szökött. Családja azonban úgy látszik még mindig nem tesz le a reményről, hogy *Zsigát* haza lehet csábítani. Egy budapesti lap mai számában a következő, kiáltóan szedett hirdetés olvasható:

ZSIGA!

Tudasd cimed bátyáddal
Szombathelyre, hogy pénzt
küldhessen.

Zsiga, ha már nem hajlandó hazatérni, ennek a kedves kérésnek bizonyára nem fog ellenállani.

— **Kitüntetett törzsörömester.** A király *Varja* József lugosi 8. honvéd gyalogezredbeli törzsörömesternek a koronás ezüst érdemkeresztet adományozta.

— **Végzetes tréfa.** Ilyen cím alatt tegnapi számunkban megírtuk, hogy *Nagy* János mélynádasi gazdatisztet tegnapelőtt *Gutfreund* Jakab vadászat közben véletlenül meglőtte. Mint most értesülünk, a meglőtt gazdatiszt *aradi ember* és sokáig hivatalnok volt a Neuman-gyárnak. Állapotáról újabb hírek nem érkeztek.

— **Kezdődik a legeltetés.** A város mezőgazdasági-bizottsága *Varjassy* Lajos tanácsos elnöklété alatt ülést tartott, melyen megállapították a marhák legeltetési díjainak befizetési idejét s a legeltetés megkezdésének napját. A díjakat e hó 25., 26., 28., 29. és 30 án és május első öt napján szedi be a számvevőség, illetőleg a pénztári hivatal, a legelőre pedig május 6. és 7-én kell kiterelni a marhákat, hogy a városi állatorvos megvizsgálja azokat.

— **Szerencsétlenül járt beduini** A budapesti állatkertben egy beduin csapat végzi produkcióját a publikum előtt. A beduinok egyikét, a mint Budapestről táviratozzák, súlyos baleset érte. A mutatványok alatt egy tevé megrugta, úgy, hogy *ballába* eltörött. A súlyosan sebesült huszonegy éves beduint a Rökus-kórházba szállították.

— **Villamos világítás Kisjenőn.** A mi városunk közelében két község van, mely hatalmas lépésekkel halad a nagyvárosok modernisége felé: *Battonya* és *Kisjenő*. Ez utóbbi helyen nemsokára épügy villannyal fognak világítani, mint Aradon. Tegnap délután a kisjenői kaszinó helyiségében népes értekezletet tartottak a villany világítás ügyében. A vállalkozó *Ganzgyár* ugyanis csak azon esetgen hajlandó a villany-világítást létesíteni, ha 650 lángra előfizető akad, mert a vállalat százezer korona kockázattal jár. Az aláírások nyomában meg is kezdődtek és valószínű, hogy az óhajtott minimalis aláírások már ma együtt lesznek, mert a vállalatot a főhercegi uradalom, mely egy-

magában 200 lángot jegyzett, hathatósan támogatja, másrészt a költség sokkal olcsóbb mint más városok villamos világítása, amennyiben egy-egy 16 gyertya fényű villamos izzólámpa egy órai világítási költsége három és fél fillérre rug. Az órát a fogyasztó saját költségén tartozik megszerezni 150 korona vételárért, illetőleg 10 korona évi haszonbér ellenében kibérelni. A bevezetés összes költsége, lámpánként 10 korona. Csillárok vagy egyéb diszesebb tárgyak alkalmazása azonban külön megegyezés tárgyat képezi. A kisjenőiek nagy örömmel üdvözölnék a villany beüzemelését, mert állandó a panaszkodás a község szomorú világítása miatt.

— **Egy templom tűzveszedelemben.** Kézdivásárhelyről táviratozzák: Vasárnap este nyolc óra után kigyuladt az ev. ref. templom szomszédságában lévő és az ev. ref. egyház tulajdonát képező, jelenleg *Szabó* Sámuel városi vámszedő által haszonbérben birt. istálló, amelytől csakhamar a szomszédos épületek is tüzet fogtak. Rövid két óra alatt öt istálló, három fátartószin, egy műhely teljesen elpusztult. Az istállóknak két tehén, egy ló, egy csikó és néhány sertés is odaégett. Az öt istállótól több lakóház is kigyuladt és *Piblinger* szappanos műhelyének a fedele megsemmisült. A tüzőltök hosszas fáradozásának sikerült a többi szomszédos épületet megmenteni. Négy nappal előbb szintén tűz volt Kézdivásárhelyen. A kar jelentékeny, de a biztosítások révén jobbra megtérül.

— **Szent-György-napi babonák.** A magyar népi babonáinak jelentékeny része a kiválóbb ünnepekhez fűződik, amiből következtetni lehet arra, hogy ósvallásunk valaha az ezekkel az ünnepekkel összeeső időben gyakorolta istenei iránt való tiszteletét. A magyar ósvallásának *husvétja*, mint a nyomok mutatják, a mostani Szent-György-nap volt. E naphoz fűződik a régi, egyes vidékeken mindmáig fönmaradt babonák. A babona szerint Szent-György-nap különösen boszorkányos nap. Tudnunk kell, hogy ennek éjjelén mérkőznek meg a rossz szellemek a jókkal, s ha az előbbieknél talánának győzni, a rontások, a betegségek egész sorozata következnek az emberekre, s a termés is megsemmisülne. Ekkor van a boszorkány gyűlés Szent-Gellért hegyén, s a boszorkányos asszonyok is ezen éjjel gyűjtik a harmatot. Amely földről harmatot gyűjtenek, ott abban az évben nem lesz termés, legyen az szántó, rét vagy szőlő. Általánosan gyakorolt és így ismert szokás, hogy Szent-György-nap előtt nyirfa ágakat tűzdelnek a ház kapujának, ajtajának nyílásába, hogy a boszorkányok a házba ne hatolhassanak. A Szent-György-nap előtt talált élő kigyó, gyík, béka, pillangó igen hasznos óvszerekül használhatók a betegségek ellen. E nap előtt szedett fű is gyógyító erejű. Aki Szent-György-nap előtt kigyót vagy gyíkot talál s a torkát megnyomogatja, az illető kezétől a torokfájás egyének meggyógyulnak, ha torkukat megnyomogatja. Aki Szent-György nap előtt eleven kigyót lát, az abban az évben egészséges marad; ha döglöttet vesz észre, beteges lesz. A Szent György-nap előtt agyonütött kigyónak a fejét levágják, a konyha füstjárta gerendái közé teszik s midőn halászni mennek, a szintén Szent-György-nap előtt fogott pillével együtt a haló pupjába kötik, ami után biztosra veszik, hogy halászatuk szerencsés lesz. Aki Szent-György-nap előtt talált kigyónak fejét ezüstpénzzel leszeli, s azt bugyellárisában hordja, annak az adás-vevésnél szerencséje lesz. (A paraszt-kupeczek tényleg ellátják magukat így kigyófejekkel. Ha azt a botot, amelyivel Szent-György-nap előtt a békát a kigyó szájából megszabadították, a házaspár közé dobhatják, azok egymástól el fognak hidegülni s végül elválnak.)

— **Egy erdő lángokban.** Jasszenováról jelentik, hogy a gajtasolli állami védérdő tegnapelőtt óta lángokban áll. Az erdő mellett van *Harlocher* Jakab, *Trenn* József, *Pold* Ferencz, *Zank* Márton és *Lang* Péter szőlői, me-

lyek szintén a lángok martalókaivá lettek. A szőlők 8000 korona értéket képviseltek. A tűz terjedését csak ma sikerült megakadályozni.

— **A hóhér leánya.** Mennyi sötét vénás van a szóban: a hóhér leánya. Lehet a legkedvesebb, legszelidebb nő a világon, lehet a legszebb leány a föld derekán, de ott van mögötte a rettenetes szó: a hóhér leánya. A régi világ vérpada, vérvörös bakója, rémes fantómjai elevenednek a „hóhér” szó hallatára és ezt a borzalmat átvisszük a hóhér környezetére is. Maga a halálbüntetés maradványa egy sötét kornak, amely ellen hiába küzd a felvilágosodás, a hóhér-foglalkozás azonban ugyszólván polgári foglalkozás lett. Hóhérnak nem a legrettenetesebb szívűt, hanem a legügyesebb kezűt választják meg. És erre ez állásra, amelyhez valami fatális örökölt iszonyat fűződik, mégis akadnak pályázók. A prémium-számba menő fizetés családja őket erre a pályára és nem riadnak vissza a hóhér névtől. Pedig még a gyermekeikre is juttatnak valamit ebből az önkéntes infámiából. Kölnből egy hóhér leányának a sorsáról érkezik a hír. *Reindl* Agnes, a magdeburgi hóhér leánya a szülői házból megszökött. Kölnben megismerkedett egy antwerpeni gyémántkereskedővel, aki őt kitartotta. De amikor a mulatság nagyon drága kezdett lenni, a férfi följelentette a leányt azért, hogy a több százezer korona értékű gyémántot lopott tőle. A leányt elfogták, ez a vád azonban alaptalannak bizonyult. Amde azért a hóhér leányát a közérkölcsebe ütköző cselekmények miatt tizennégy napra elzárásra ítélték. Hiszen a hóhér leánya volt!

— **Amerika** cím alatt egy nyári mulatóhely nyílik meg a Marosparton a választó-utca sarkán, gyönyörű épületben, hol tekopálya és villanyvilágítás lesz.

— **Vegyen egyszer cipőt** Porter Vilmos Nagy-Aruházaiban a Szabadságterem s megvagyunk győződve, hogy ezentúl mindig ott fedezi szükségletét. Mert örömmel fogja tapasztalni, hogy a Porter-féle lábbeli elsőrangú kézigyártmány, melynek anyaga szinte elpusztíthatatlan. Formáját a cipő nem veszi soha, kényelmes, könnyű a viselésben, a lábat nem kinozza. S ezen kitűnő tulajdonságok mellett az árak is feltűnő jutányosak. Azonfelül minden bevásárlás fénykép-bonnon lesz nyugtatva, mely egy életnagyságu ingyen fényképre jogosítja a vevőt csupán a díszes papírkéretért térítendő meg három korona.

— **T. üzletfeleink** szíves tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Szabadtér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

A somogyi nábob végrendelete.

(A másfél millió örökség.)

Kilencedik nap.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 23.

A somogyi nábob végrendeletének ügyében, a tárgyalás kilencedik napján, a pestvidéki törvényszék a védelem hivatkozott tanuit hallgatta ki.

Első tanu *Harmann* Manó kaposvári kir. járásbíró, előadja, hogy Nagy Márton kora ifjúságától kezdve igen jól ismerte s jó baráti viszonyban állott vele. Az öreg Nagy Márton gyakorta meglátogatta őt Kaposvárott a hivatalában. Halála előtt néhány nappal is találkozott vele Kaposvárott az utcán.

— Nyilatkozott az öreg ur valaha tanu ur előtt, hogy kire akarja hagyni a vagyonát?

— Egy izben ott voltam Körmenben Nagy Ákoséknál, Nagy Márton is ott volt s épp akkor akarta vinni a Marci gyereket Slavoniába, ezért elbucszott tőlem. Egy hónap múlva újból találkoztam az öreggel s szemrehányó hangon mondtam az öregnek: hát te horvátot akarsz csinálni abból a fiúból? Ekkor azt felelte az öreg: tudod a slavonai birtokaim ugyanis az övéi lesznek, jobb ha előbb kezdi a horvát nyelv tanulását, mint később, legalább jobban megtanulja. — Azt is tudom, hogy az összes rokonság közül csakis Nagy Ákost s ennek gyermekeit kedvelte legjobban. Mint

regi jó barát, tudom, hogy Nagy Márton egy izben, fiatal korában komolyan foglalkozott azzal a gondolattal, hogy megnősül. Még azt is tudom, kinek udvarolt. De mikor Nagy Ákos megnősült s fia született, már alább hagyott ezzel a szándékával, akkor pedig, amikor Nagy Ákoséknál a második fiu is megszületett, hallani sem akart többé a házasságról. Na Marci, mikor nősülsz? — kérdeztem évődve tőle, mire azt felelte: Minek nősüljek, van már örökösöm, Ákosnak a két fia. Ezután az ügyész kérdésére elmondotta a két végrendelet kihirdetésének történetét. A szóbeli végrendeletről először Nagy Ákostól értesült, aki kérdezte tőle, mitevő legyen? Erre azt tanácsolta neki, menjen el a szóbeli végrendelet tanuival a kádarkuti jegyzőhöz s ezzel foglaltassa írásba a végrendeletet s ezt aztán terjesszék be hozzá. A második végrendelet lézéséről *Szalay* Károly ügyvéd utján értesült.

— Volt-e ebből az ügyből járásbíró urnak kellemetlensége?

— Volt, dr. Keresse ügyvéd, a panaszosok képviselője feljelentett az igazságügyminiszternél, mivel a hagyatéki tárgyalás hosszabb időt vett igénybe. Én a feljelentésre kimerítő jelentést tettem az igazságügyminiszternek s kértem, engedje meg a megtorló lépések megtételét az erős hangú feljelentés miatt, de a miniszter azzal csitított el, hogy az egész hivatalos ügy volt. *Kovács-Sebestyén* Gyula nyugtanfelügyelő, földbirtokos, sógorsági viszonyban áll Blaskovichékkal, Gurbanovicsékkal és a Nagy családdal. Tanu vallomásában elmondta, hogy ismerte jól Nagy Mártont.

— Az összes rokonság közül kit szeretett legjobban az öreg?

— Nagy Ákosékat. Ennek az egyik fiát taníttatta is. Egyebet nem tud.

Kacsavics Boldizsár nyug. aljársbíró, nemcsak jó barátja, de rokona is volt az öreg Nagy Mártonnak, aki — szerinte is — az összes rokonság között Nagy Ákost és Nagy Ferencet szeretete legjobban.

— Nyilatkozott tanu ur előtt, hogy kire akarja hagyni a vagyonát?

— Egy izben benn Kaposvárott találkoztam vele s szemrehányást tettem neki, miért oly fősvény maga iránt, mikor oly szép jövedelme van. Vagy tán azt akarod, hogy a nevető örökösök örüljenek a vagyonodnak? Erre azt felelte: Légy nyugodt, az örökösök nem fognak sem nevetni, sem sírni, mert én az összes vagyonomat Nagy Ákosra és Nagy Ferencre hagyom, mert hisz vagyonom alapját a Nagy család egyik kanonok tagjától örököltem. Ezt a vagyont fizetem vissza s a kamat az lesz rája, amit én kerestem hozzá.

Schönaur Ferenc kaposvári főgymnáziumi tanár vallja, hogy Nagy Márton 1897. év július havában felkereste őt s kérte, hogy fogadja el teljes ellátásra a keresztfiát, a Marci gyereket. Ezt a fiut úgy tekintse tanár ur, mintha a saját fiam lenne, akit én kiakarok taníttatni, hogy nagy urat neveljek belőle, mert ugyanis ez lesz az örökösöm. A gyerek 3 évig volt nálam s a tartásdíjat Nagy Márton fizette érte. Különbben az öreg Nagy Mártonnak az volt a terve a fiuval, hogy kitaníttatja, s miután az egyetemet elvégezte, megyei szolgálatba lépve emelkedjék fokról-fokra felfelé úgy, hogy első emberé küzdje fel magát, már csak azért is, hogy nevét megörökítse. Ez a név-megörökítés volt Nagy Márton vágyainak netovábbja.

A tárgyalást holnap folytatják.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **A levélhordó gyilkosai.** *Kolozsvárról* táviratozzák: Az esküdszék ma, a tárgyalás hetedik napján, másfél órai tanácskozás után hozták meg a verdiktet *Bürger* Károly pénzes levélhordó gyilkosainak szenzációs bűnügyében. Az esküdszék hétnél több szavazattal *Friedrich* Ferencet bűnsnek mondták ki az előre megfontolt szándékkal elkövetett gyilkosság és rablás büntetlenség kísérletében és a *Vajda* Jánosnén elkövetett súlyos testi sértés büntetlenségében; a másodrendű vádlottat: *Szöcs* Gyulát, mint bűnségedet a gyilkosság és a rablás kísérletében, végre *Szabó* Istvánt, ugyancsak, mint bűnségedet a gyilkosság és a rablás kísérletében. Az ítéletet, a melyet egész *Kolozsvár* feszült érdeklődéssel vár, holnap délelőtt tizenegy órakor hirdetik ki.

§ **A végvári mandátum.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: A kuria II. választási tanácsában ma délelőtt hirdetett határozatot *Lavrik* Béla tanácselnök a *Gorove* László végvári képviselő ellen beadott petíció dolgában. A kuria a kérvényt elutasította, mert az, hogy a képviselő több egyházközségnek adományokat tett, nincsen az egyes választók előnyére, tehát érvénytelenségi okot nem képez. A mi a vesztegetési eseteket illeti, ezekre nézve a képviselő részessége igazolva nincsen, de különben a megvesztegetett egyének sincsenek megnevezve. A bizonyítási eljárás eredményességére tehát nincs kilátás.

§ **Pénzhamisító aradi cigányok.** Ma tárgyalta a nagyvárad kir. törvényszék büntető tanácsa *Lingurár* Pasku, *Lingurár* János és özv. *Lingurár* Péterné aradi pénzhamisítással vádolt cigányok bűnügyét, kik e miatt már a múlt év október havában vizsgálati fogságban is ültek. A tárgyalást *Fassie* Pál kir. törvényszéki bíró vezette, a vádhatóságot *Korn* Lajos dr. kir. alügyész képviselte, a vádlottakat *Kertész* Miksa dr. aradi ügyvéd védte. A följelentést *Lingurár* Pasku tette a vele vadházasságban élő özv. *Lingurár* Péterné ellen az aradi rendőrségnél pénzhamisítás miatt. A házkutatás alkalmával közös lakásukon ruhák közé elrejtve egy ércből készült öt koronás öntésére alkalmas formát, az ágyban pedig a szalmazsák alá rejtve öt kiló súlyú cink-darabot, egy fél öt koronás cink-ötvényt, olvasztó bádószelencét, kanalat és egyéb készüléket találtak. *Lingurár* Pasku beismerte, hogy a készülékeket *Pántye* Jánostól vették 180 koronáért és hogy egy hamis öt koronást készítettek és be is váltottak. A törvényszék hosszú tanácskozás után a vádlottakat elegendő bizonyíték híján felmentette.

§ **A Rakovszky Györfy párbaj.** Az *Adriavita* alkalmával tavaly erősen összetűztek a képviselőházban *Rakovszky* István és *Györfy* Gyula. Az affairnak az lett a vége, hogy *Györfy* provokálta *Rakovszkyt*. A párbaj tavaly március hónapban történt meg a Fodor-féle vívóteremben. Az ellenfelek kardra mentek, s az első összecsapásnál *Györfy* jelentéktelen vágást kapott a hüvelykujján. E párbaj-ügyet, a mint fővárosi tudósítónk táviratozza, ma délelőtt tárgyalta a budapesti büntetőtörvényszék *Szabó* Géza elnöklete alatt. A vádlottak közül csak *Rakovszky* István jelent meg, aki előadja, hogy az *Adriavita*-ból kifolyólag *Györfy* Gyula fegyveres elégtételt kért tőle.

— Mik voltak a párbaj föltételek?

— Kardpárbaj volt csukló- és nyakbandázs-sal, harcképtelenségig.

— Megtörténtek a szokásos békeltetések?

— Meg. De egyikünk se akart békülni.

A törvényszék azután még kihallgatta dr. *Sipos* Dezső orvost, aki előadta, hogy *Györfy* sebesülése egészen jelentéktelen volt, s nyolc napon belül gyógyult. A bíróság *Rakovszky* Istvánt párviadal vétségéért három napi államfogházra ítélte, a miben a vádlott és az ügyész is megnyugodtak. Minthogy azonban *Rakovszky* ellen egy másik jogerős ítélet is van párbaj miatt, az összbüntetés kiszabása végett újabb tárgyalás lesz. Ugy szintén újabb határnapot tűznek ki *Györfy* Gyula ellenében, aki a mai tárgyaláson nem jelent meg.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 23.

Dél-tőzsde. Buzakinál mérsékelt, vételkedv gyöngye. Szilárd irányzat mellett 8000 métermázsa került forgalomba, 5 fillérrel drágább árakon. Egyéb gabonánemek kedvezők. Időjárás szép.

Zárulat 12 óraker:

Buza áprilisra	9.07—9.09
Buza májusra	8.94—8.95
Buza októberre	7.84—7.85
Rosz áprilisra	7.20—7.21
Rosz májusra	—
Rosz októberre	6.54—6.55
Zab áprilisra	6.85—6.86
Zab májusra	—
Zab októberre	5.81—5.82
Tengeri májusra	4.92—4.93
Tengeri júliusra	5.07—5.09
Repce augusztusra	11.55—11.60

Zárulat 5 óraker:

Buza áprilisra	9.13—9.14
Buza májusra	8.98—9.—
Buza októberre	7.86—7.87
Rosz áprilisra	—
Rosz májusra	—
Rosz októberre	6.57—6.58
Zab áprilisra	—
Zab májusra	—
Zab októberre	5.75—5.76
Tengeri májusra	4.91—4.92
Tengeri júliusra	5.07—5.08
Repce augusztusra	11.70—11.80

Zárulat 5 óraker: korona

Osztrák hitelrészvény	675.25
Magyar hitelrészvény	692.—
Leszámítolóbank részvény	440.—
Rima-Murányi vasmű részvény	506.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény	663.50
Közuti vasút	617.—
Városi villamos vasút részvény	314.—

Szeszület.

— Április 23. —

Mai jegyzésünk: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Szárított moslák 12*80—13.— korona mmázsánként.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, április 23.

Magyar aranyjárdék 4%	119.85
Magyar koronajárdék 4%	97.70
Magyar arany 4 1/2 %	120.—
Magyar ezüst 4 1/2 %	100.60
Magyar keleti vasut	120.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar italmegváltási kötvény	100.75
Horvát szlavin földtehermentesítési kötvény	97.—
Magyar nyerevényországjegy kölcsön	204.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	162.75
Osztrák papírjárdék	101.50
Osztrák járdék ezüst	101.50
Osztrák járdék arany	120.50
Koronajárdék	99.40
1860-iki államsorsjegyek	153.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1600.—
Magyar hitelbankrészvény	691.—
Osztrák hitelbankrészvény	674.50
Osztrák-magyar államvasut	659.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.06
Német birodalmi marka	117.30
London	240.25
Páris	95.35

Fizetésektelenségek. A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelenségekről tesz jelentést: Herceg testvérek, (ezelőtt Herceg Ignác) kereskedő cég, Székesfehérvár. — Sävner Teréz, Csongrád. — Kardos Ignác, Hódmezővásárhely. — Politzer Jakab, Bécs. — Poduba Adalbert, Brandeis — Kuzelka Vencel, Eibögen. — Karpeles Fülöp, Brün.

NAPIREND.

Április 24. Csütörtök. Róm. kath. naptár: György. — Protestáns naptár: György. — Görög-keleti naptár (április 11.): Antipa. — A nap két 4 óra 40 perckor, nyugszik 6 óra 44 perckor — A hold két 8 óra 36 p. rckor, nyugszik 5 óra 28 perckor.

Műtősej-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 1/2—12 1/2 óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 1/2—2 1/2 óráig; vasárnap és ünnepeken zárva. Helyiség: Ereklje-muzeum helyisége mellett ülésterem.

Időjárás. A központi meteorologiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Változékony, elvettve csapadék, keleten éjjeli fagy.

Április 24. A Fehér Kereszt országos lelencház-egyesület közgyűlése délután 5 óraker (Városház.)

REGÉNY-CSARNOK.

A fehér hattyú.

Regény három kötetben.

Írta: **Catulle Mendés.** [29]

(Folytatás.)

MÁSODIK KÖTET.

Frigyes.

I.

Magas hegy fehérülő csucán a hideg Thuringiában, hóval borított lejtőn fiatal pásztor fuvolázott; a felséges reggelben gyönyörködve. Előtte és alatta az alpok gránit láncolata terült el festői hajlásokkal, szédítő mélységekkel, ködbe burkolt csucokkal és a kelő januáriusi nap ragyogó szinnel aranyozta be a fagyos szirtet csillárokként tündöklőttelve a szél által felvert hópelyhek raját az udvarban.

Magas, nyulánk, halvány arcu ifju volt a pásztor, szénfekete hajjal, tiszta kék, inkább nőies, szemekkel és egyedül állott a csucson elszigetelve minden élettől, fehér prémekbe öltözve, mintha csak a hópelyhek borították volna be őt is.

A lassu, ábrándos dallam hangjai a csendben a patak megfagyott kristály cseppjei gyanánt megannyi gyöngyként hullottak alá a mélybe.

Abba hagyta a játékot, hallgatózni látszék, mintha a vízhangot lesné. Semmi nesz, még csak egy hang sem jött vissza. Egyedül a szél által elszabadult kövecské gördülése zavarta meg pillanatra a csendet, de egy ütközés után ez is megakadt valamelyik szikladarab tövében.

Ekkor szomorú tekintettel nézett végig a rideg tájon. Hasonlított a szerelmeshez, ki nem látja jönni azt, kit vár, és úgy tűnt fel, mintha a magányból várt volna dallamára választ, vagy a mozdulatlan hólepeltől életjelet. Kiterjeszté karjait, mintha ölelésre vágnék, majd bánatosan, lassan bocsátá le ismét azokat, minthogy még csak az uszáló felhőcskéket sem ölelhette meg. Aztán ismét ajkaihoz emelé hangszerét, az édes, hízeltó dallam, mint valami előre megállapított jel, újra elterjedt a hideg tájon.

Egyik hangra más válaszolt, távoli, halk, de tiszta és olvadó.

A pásztor remegett, hirtelen hiborpir ömlött el arcán, szeméi ragyogtak, folytatá a játékot, meg-megállva, hogy hűlgassa az alulról jövő halk visszhangot.

A visszhang az Alpok titokszertű csalóganja volt, melyet hallani lehet néha, de látni soha, a hideg telben ez a mélabus madárháng, mely a fuvola hangjára válaszolt, hasonlítót az álom tündérének feleletéhez. S a pásztor átszellemlt, lekesülten és mindig gyorsabban jászott tovább; az alpesi madár olyan, futamokkal és trillákkal versengett vele, melyeket hangszere utánozni képtelen volt; ez már nem volt többé az a lágy, olvadékony dallam, mint az előbbi, hanem vig, kéjes, pajkoskodó, mely folyton közleledett.

Egyszerre a fuvo a elhallgatott és a madárháng repülés zajában vészett el.

A pásztor halványan, haraggal fordult vissza a lépések zajára.

Valóban jött valaki, testes, alacsony, szőke, úde arcu ifju zöld vadásruhában, mely dusan volt aranyozva, és nyakáról kürt lógott le.

— Mit akarsz Károly? kérte a pásztor bosszus hangon

— Felség, mondá a másik, mélyen meghajolva, nagyon fontos körülmények . . .

— Ah! Flédro herceg visszaérkezett. S elhozta . . .

— Fájdalom, nem ez, Felség! Hanem az anyakirálynő érkezett meg Berlinből és látni óhajlja Felségedet.

— Tehát elárultál? mondá a király haraggal, egy lépest tevén előre.

— Észedezem, Felség, kegyeskedjék ügyelni, mondá Károly mosolyogva, mert ha még egy lépést tesz, tiszteletből hátrálnom kellene és menthetetlenül lebukszom a mélységbe.

A király kissé megvető hangon válaszolt:

— S meghalnál! Érdekedben van neked élni, te gyermek? Szereted látni a férfiak hóbortjait és a nők becselenségét? Hidd el nekem Károly, hogy az egész emberiség nem ér

annyit, mint ez a szél által elfuvt hófelhő, s minden beszéd, mely csak elhangzott a földön, az első anya első csecsemőjének csevegésétől kezdve, nem ér annyit, mint annak a madárnak a dala, melyet elriasztottál.

Igy szólt keserűen és buskomoran, talán kissé vadul, hasonlítva egy fiatal Hamlethez, kinek Shakespeare „Egy téli reggeli álom“ című tündérvjátékban — adott volna szerepet.

Leült a hóra, majd álmodozás után ismét megszólalt.

— Magyarázd ki magad, Károly. Miért árultad el rejtekem titkát.

Károly némi gonoszságot igyekezett adni örvendő arcának, és nagyon gyorsan, mintha leckét mondana fel, válaszolt:

— Felség! A királyság politikai helyzete veszélyben van, és sajnálom, hogy jelentenem kell Felségednek azt a kedvezőtlen eredményt, melyet a választások a miniszterek egyes rendeletei dacára létrehozta. Hasztalanul ajánlották a jelölteket, hasztalan volt a törvény, mely a választásokat szabályozta, a katolikus hazafiak csak nagyon közepes sikert értek el; a püspökök körlevelei csak ingerelték inkább, mint megnyerték a „Nagy Németország“ eszméje által fellelkesített tömeget és nagyon sok nemzetiségi — szabadelvű — azaz porosz érzelmű és heretikust választottak meg. Hova fognak ezek bonnünket vinni? A minisztertárs elnöke megtisztelt azzal a bizalommal és elbeszélte, hogy olyan háboru esetén, melyben Thuringia porosz szövetségbe lenne belevonva, a liberálisok nem késlekednének megragadni ezt az alkalmat és aláadni katolikus államunkat a protestánsok javára. Azonfelül nagyon valószínű, hogy az új képviselő meg fogják tagadni a szép művészetek miniszterének a tizennégy milliót, mely Hans Hammer színházához kellene, sőt azt is beszélük, hogy elég szemtelenül kérvényt akarnak Felségedhez intézni, melyben Felségedet egyenesen Hans Hammer száműzésére kérik fel, éppen úgy, mint midőn I. Frigyeset kérték a szép Mona Kharis eltávolítására.

Károly kimerülve hallgatott el. A király remegő ajkakkal, fenyegető tekintettel állott előtte.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi október hó 1-től.)

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 3.56	Személyvonat d. u. 3.55
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 8.50
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinig délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.30	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.23	Személyvonat este 6.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.20	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvoat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.55
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.12	Személyvonat reggel 8.38
Személyvonat d. u. 4.09	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Borossebesről szv. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Borossebesig sz. du. 5.20	Személyvonat este 6.56

NYILTÉR.*

A Mittelmann-féle szeszgyár telepén

lévő Szirmai és Neubauer-cég tulajdonát képező téglá és faanyagok, továbbá a még le nem bontott moslák szárító épület összes anyagai, melyek vevő által bontandók le, eladók.

Értesítés nyerhető Szirmai Antal irodájában Zrínyi-utca 4c.

Telefon-szám: 368.

Aradi Polgári Takarékpénztár r. t.

Vonatkozással az 1901. október hó 27-én tartott rendkívüli közgyűlés által kiküldött bizottság 1902. évi márczius hóban kelt részvényaláírási felhívására, felkéretnek az Aradi Polgári Takarékpénztár tisztelt részvényesei, hogy az ujonnan kibocsájtandó 1250 darab 160 korona névértékű Aradi Polgári Takarékpénztár már optált vagy előjegyzett részvényeire részvényenkint a II. részlet fejében

72 koronát 1902. április hó 24-től május hó 15-ig bezárólag és III. részlet fejében szintén

72 koronát 1902. július hó 24-től augusztus hó 15-ig bezárólag,

valamint ugyanakkor a II. foku bélyegilleték fejében részvényenkint 62 fillért az intézet pénztáránál pontosan befizetni sziveskedjenek. Minden az esedékesség napján nem teljesített befizetés után 6% késedelmi kamat fizetendő.

A t. cz. részvényeseknek azonban szabadságában áll mind a két részletet egyszerre a kitűzött határidő előtt is befizetni.

Az utolsó részlet befizetése után és a befizetésekről szóló nyugták beszolgáltatása ellenében az új 160 korona névértékű részvények az 1903. évtől kezdődő szelvényekkel együtt az intézet pénztáránál átvehetők.

A mennyiben a fent említett részletek bármelyikének befizetése az esedékesség utolsó napján nem teljesítették, az alapszabályok 9. §-a értelmében az „Arad és Vidéke“ és az „Aradi Közlöny“ czimű lapban felhívás fog közzététetni és ha a közzétételt követő 45 nap alatt a hátralékos részlet be nem fizettetnék, az illető részvény megsemmisítettik, a helyett új részvény bocsájtatik ki és a már befizetett részletek a tartalékalap javára esnek.

Egyuttal felkérjük a régi részvényesek t. cz. birtokosait, hogy a fentemlített rendkívüli közgyűlés határozata értelmében — az 1000 korona névértékű részvény 800 korona és a 200 korona névértékű részvény 160 korona névértékre való lebélyegzése végett — részvényeiket 1902. év május hó 1-től december hó 31-ig intézetünk pénztáránál bemutatni sziveskedjenek.

Arad, 1902. április 23.

Aradi Polgári Takarékpénztár részvény társaság
igazgatósága.

784

622—1902. tkvi sz.

Árverési hirdetmény kivonat.

A m.-radnai kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a Soborsini Takarékpénztárnak, végrehajthatónak, C-ule Györgye gyuliczai lakos végrehajtható szenedett elleni 300 kor. s járuléki iránti végrehajthatási ügyében, a m.-radnai kir. járásbíróság területén lévő, a gyuliczai 101. szám tjkvben A. I. 1—3 hrsz. 227—228., 529., 728., 729., és 1178/a. hrzi szám alatt felvett ingatlanokra 666 kor. ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1902. évi június hó 18-án délelőtt 10 órakor Gyulicza községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 66 kor. 60 fillért, készpénzben, vagy az 1881. LX. tcz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. tcz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

M. Radna, 1902. márczius 26-án.

Polgár Albin helyett
Dr. Embey,
kir. albiró.

772

Kassovitz Fülöp

férji-, fiu- és gyermekruha raktár

Arad, Andrassy-tér 9. sz., a Minorita-templommal szemben.

Nagy választék

kész ruhákban a legkitűnőbb szövetekből
versenynélküli olcsó áron.

Mérték utáni megrendelésekhez nagy választék van több mint 2000 szövetmintából,
s ezen rendelések legjutányosabb áron eszközöltetnek.

Reverendák a főt. papság részére,
civil-ruhák, katonai, hivatalnoki és egyleti egyenruhák
a legpontosabban előírás szerint készítettnek.

Kiváló tisztelettel

Kassovitz Fülöp,
Reich Samu, üzletvezető
Arad, Andrassy-tér 9.

531

NEUMANN M.

férfi-, fiu- és gyermek-ruha telepe

ARADON,

Andrássy-tér, a Fehér Kereszttel szemben.

csász. és kir. udvari szállító

Dusan felszerelt raktár az elősmert legjobb minőségű készárúban.

Mérték szerinti megrendelések kifogástalan kivitelben készítettnek.

Szabott árak.

Alapított 1845.

Telefon szám 457.

Szabott árak.

Apró hirdetések.Minden kihirdetés beiktatása leg-
alább egy koronába kerül és 20 szó-
lehet, minden további szó 4 fillérbe,
vastagabb betűkből 8 fillérbe kerül. A
kis hirdetések előre fizetendők. Er-tesztéseket a kiadóhivatal ad; levél-
beni kérdésekhez a válasza való ba-
lyog mellettkendő. Telefon értesítések
nem ad a kiadóhivatal.**VAJDA BENŐ**

fogorvos

Arad, Szabadság-tér Színház-épület.

Készít rágásra teljesen használható

MŰFOGAKAT,

foganként 2 frtért.

Fogak plumbirozása feltűnően olcsón, jótállás
mellett. 768

Fájdalom nélküli foghuzás 1 forint.

Hegyközségi közgyűlés.Kúvin hegyközség szőlő-
birtokosai tisztelettel meghivat-
nak a f. évi május hó 4-én
délelőtt 1/2 9 órakor Kúvin köz-
ség tanácsstermében megtartandó

hegyközségi

közgyűlésre.

Tárgy:

1. 1901. évi számadások megvizsgálása és jóváhagyása.
 2. Egy választmányi tag választása.
 3. Halász János kérvénye épület-nagyobbitás iránt.
- Kúvin, 1902. évi április hó.

Halmai Andor,
hegyközségi elnök.

781

Aradi Polgári Takarékpénztár r. t.Tisztelettel értesítjük a t. cz. közönséget,
hogy intézetünk, mely a**takarékpénztári,**

valamint a bank üzlet minden ágát

kultiválja,

működését ismét megkezdte.

Az intézet üzlethelyiségei mátol fogva

(Minorita-palota I. emelet)a t. cz. felek használatára nyitva állanak ünnep
és vasárnap kivételével naponta **reggeli 9**
órától déli 12 óráig, délután 3
órától 5 óráig.

Arad, 1902. évi április hó 23.

Aradi Polgári Takarékpénztár r. t.
igazgatósága.

783

Távbeszélő 369.

Gróf KÖNIGSEGG LAJOSa magyar kir. Államvasutak gépgyár-
nak arad-csanádi kizárólagos képviselője

Aradon, Vörösmarty-utca 1. sz.

Kívánatra küld 1580

árjegyzéket ingyen és bérmentve.

TELEFON

Legnagyobb választék

arany, ezüst és ékszer-
tárgyakban.

Alkalmi vételek és eladások.

DEUTSCH IZIDOR

óras és ékszerész 42

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Zálogcédulák,arany és ezüsttárgyak készpénz
fizetés mellett a legmagasabb
árban megvételnek, vagy be-
cseréltetnek.

Ha

ujkerékpárt akar venni,
vagy**kerékpárját**

javítani óhajtja, forduljon

Kalmár József

műszerészhez. 589

Arad, Salacz-utca 2.

STERN M. A.

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos

női-felöltő áruháza.

Nagy választék a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig.

Ujdonságok naponta érkeznek.

ALAPITTATOTT 1875.

TELEFON 238.

Aradi nyomda részvenytársaság könyvnyomdája.